Studia i Materiały

Materiały i Sprawozdania
Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego
Tom XXIV
Rzeszów 2003

Agnieszka Karnas

Osada grupy tarnobrzeskiej w Ostrowach Tuszowskich, pow. Kolbuszowa

1. UWAGI WSTĘPNE[1]

Praca ta stanowi opracowanie materiałów pochodzących z badań wykopaliskowych przeprowadzonych w 1962 roku w Ostrowach Tuszowskich na stan. 1. Leży ono w Kotlinie Sandomierskiej, w jej środkowej części, na Płaskowyżu Kolbuszowskim. Oddalone jest około 13 km w lini prostej na wschód od Mielca i około 10 km na północny zachód od Kolbuszowej (dzisiejsza przynależność administracyjna: gmina Cmolas w pow. kolbuszowskim). Stanowisko to znajduje się

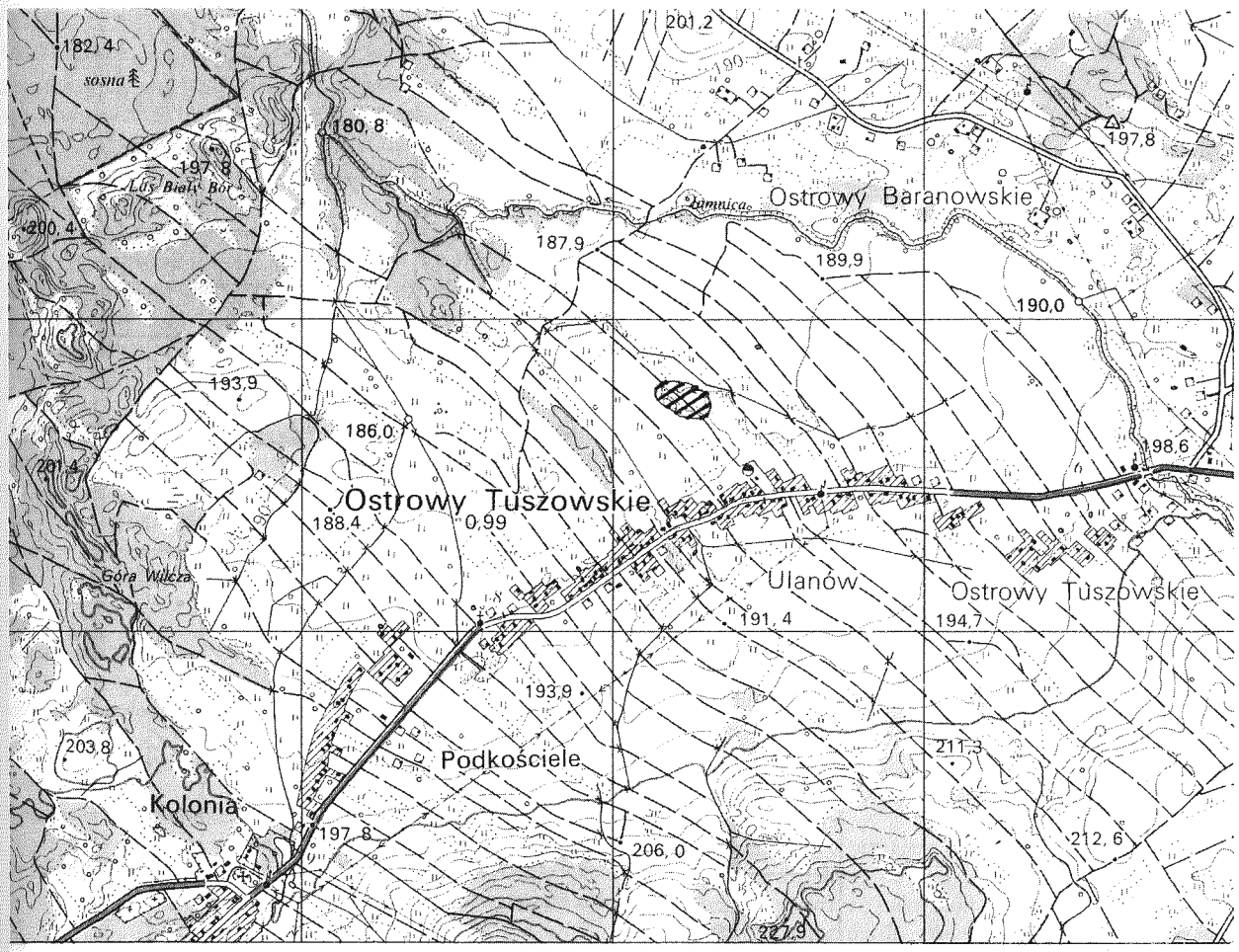

Ryc. 1. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Lokalizacja stanowiska
Abb. 1. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst. 1. Lokalisierung der Fundstelle
Рис. 1. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам. 1. Местонахождение памятника

0 1 km

[1] Artykuł jest nieznacznie zmienioną wersją dyplomowej pracy licencjackiej, napisanej pod kierunkiem dra hab. prof. UR Sylwestra Czopka i obronionej na Wydziale Socjologiczno-Historycznym Uniwersytetu Rzeszowskiego w czerwcu 2002 roku.

w północno-wschodniej części wsi na piaszczystym wzniesieniu zwanym „Dziglową Górą", która leży przy drodze gruntowej do przysiółka Petarki. Jest to piaszczysta wydma w dolinie rzeki Jamnicy. Osada zlokalizowana jest w zachodniej części wzgórza oraz na przylegającym do niego polu uprawnym (K. Moskwa 1962 s. 15–16; M. Skowroński 1961 s. 60–61), na terenie nie zabudowanym (ryc. 1). Topograficznie stanowisko zlokalizowane jest na wyższej terasie dużej doliny, na terenie eksponowanym. Leży na glebach brunatnych wyługowanych, wytworzonych na piaskach słabo gliniastych i luźnych.

Stanowisko nr 1 w Ostrowach Tuszowskich zostało odkryte w 1961 roku przez M. Skowrońskiego i K. Moskwę podczas konserwatorskich badań powierzchniowych (K. Moskwa 1961, s. 43–46). W 1962 roku na stanowisku tym, pod kierownictwem K. Moskwy i przy udziale R. Fedyka oraz Z. Społowicza przeprowadzono badania zwiadowcze (K. Moskwa 1962, s. 15–16). Z przebadanego terenu uzyskano materiał ceramiczny grupy tarnobrzeskiej (K. Moskwa 1976, s. 251), który jest przedmiotem niniejszego opracowania.

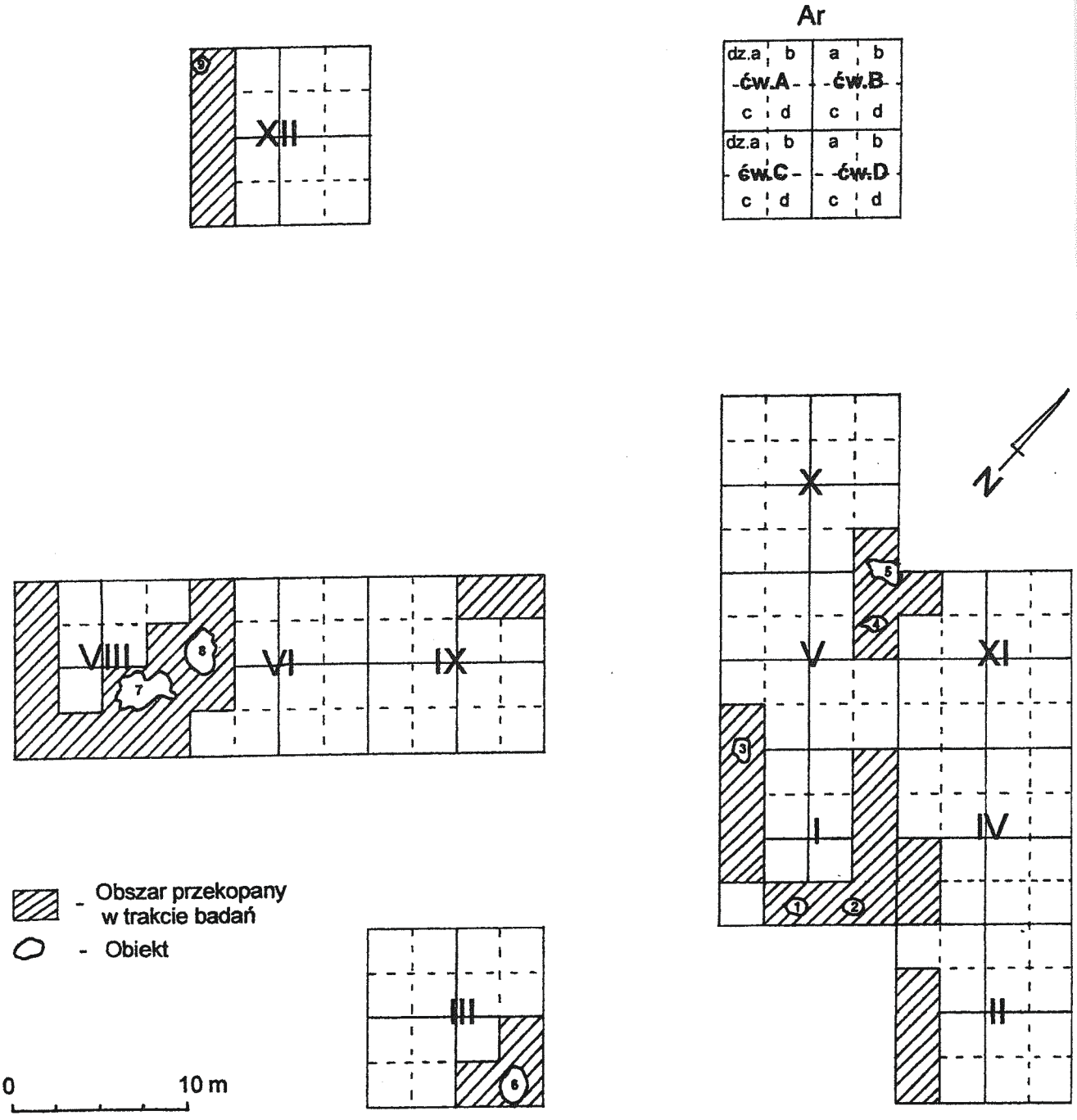

Ryc. 2. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Plan zbadanej części stanowiska (rozplanowanie wykopów z roku 1962)
Abb. 2. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst.1. Plan des erforschten Teils der Fundstelle (Verteilung der Grabungsschnitte im Jahr 1962)
Рис. 2. Островы Тушовские, пов.Кольбушова, пам. 1. План исследованной части памятника (планировка раскопов 1962 года)

W 1988 roku podczas badań AZP (obszar 97–73, nr stan. na obszarze – 8), stwierdzono niszczenie stanowiska przez eksploatację piasku. W maju tego samego roku przeprowadzono badania ratownicze, w wyniku których zlokalizowano 5 jam i uzyskano materiał ruchomy zgodny chronologicznie i kulturowo z pochodzącym z badań K. Moskwy (S. Czopek 1992, s. 175–177).

Eksplorację w trakcie badań w 1962 roku prowadzono w obrębie arów lub ich mniejszych części (ryc. 2). W sumie przebadano obszar o powierzchni 2,6 ara, odsłonięto 9 jam oraz uzyskano 2335 fragmentów ceramiki. Uzyskane źródła archeologiczne pod względem kulturowym należą do grupy tarnobrzeskiej. Materiał ten nie był nigdy całościowo opublikowany.

2. MATERIAŁY

Obiekt nr 1

Uchwycony na głębokości 1 m rysował się jako okrągła, ciemna plama, o średnicy ok. 1,25 m (ryc. 3a). W dokumentacji rysunkowej brak jest profilu obiektu, calec wystąpił na głębokości 1,2 m. Luki w dokumentacji nie pozwalają na wydzielenie inwentarza. Z dziennika badań wiadomo jedynie, iż były to „drobne skorupy"[2].

Obiekt nr 2

Zarys obiektu uchwycono na głębokości 1 m. Miał on w przybliżeniu kształt kolisty o średnicy ok. 1,1 m (ryc. 3b). Brak rysunku profilu w dokumentacji. Calec wystąpił na głębokości 1,2 m. Wypełnisko jamy było jednolite, ciemne. Inwentarz stanowiły „drobne skorupy".

Obiekt nr 3

Zarejestrowany na głębokości 0,95 m, posiadał kształt zbliżony do owalu o wymiarach ok. 1,4 x 0,9 m oraz nieckowaty profil o głębokości 0,3 m (ryc. 3c). Wypełnisko było jednolite ciemne. W obrębie jamy znaleziono m.in. fragmenty misy (tabl. I, 8) oraz inne, drobne fragmenty ceramiki. Być może z obiektem tym wiąże się fragment przepalonej skorupy znajdujący się w materiale zebranym z tej działki, z głębokości 0,7–1,2 m. Niestety, w wyniku luk dokumentacyjnych ściślejsze określenie inwentarza nie jest możliwe.
W arze I A/a ok. 1,3 m poniżej obiektu nr 3, w dokumentacji rysunkowej widoczna jest niewielka (ok. 0,45–0,25 m) ciemna plama. Obiekt (?) ten pominięty jest jednak w ogólnym planie stanowiska, jak i nie ma o nim wzmianki w dzienniku badań (ryc. 3d).
Kolejny obiekt (?) ukazany w dokumentacji rysunkowej, znajduje się około 0,6 m na zachód od jamy 3 (ryc. 3e). Na głębokości 0,95 m jest to ciemna plama, przechodzące prawdopodobnie w sąsiednie, nie kopane działki. Widoczna część posiada kształt półkola o szerokości 0,5 m. Obiekt (?) ten nie został uwzględniony w ogólnym planie stanowiska, jak i w dzienniku badań.

Obiekt nr 4

Uchwycona na głębokości 0,9 m „brunatna plama". Posiadała kształt zbliżony do kolistego i średnicę ok. 1,2 m (ryc. 4a). Niepełna dokumentacja uniemożliwia określenie kształtu i głębokości profilu oraz wydzielenie inwentarza.

Obiekt nr 5

Został wyodrębniony na poziomie 0,75 m. Rysował się jako brunatna plama o jednolitym, ciemnym wypełnisku, nieregularnym zarysie i przybliżonych wymiarach 1,4 x 1,7 m (ryc. 4b). Na głębokości 1,1 m wystąpił calec. Luki w dokumentacji nie pozwalają na określenie kształtu i głębokości profilu oraz wydzielenie inwentarza. Wiadomo, iż były to drobne fragmenty ceramiki.

Obiekt nr 6

Zarejestrowany na głębokości 0,9 m posiadał kształt zbliżony do owalu o wymiarach ok. 2,3 x 1,4 m (ryc. 5). Profil regularny o głębokości 0,25 m. Wypełnisko było niejednolite, jaśniejsze u dołu, a ciemniejsze u w górnej partii. Niepełna dokumentacja uniemożliwia wydzielenie inwentarza.

Obiekt nr 7

Został wyodrębniony na głębokości 0,4 m. Posiadał wydłużony, nieregularny kształt o przybliżonych wymiarach 2,9 x 1,9 m (ryc. 6a). Obiekt ten został naniesiony na planie ogólnym stanowiska, natomiast pominięto go w dzienniku badań i dokumentacji rysunkowej.

Obiekt nr 8

W oparciu o niepełną dokumentację rysunkową udało się odtworzyć zarys obiektu na głębokości 0,15 m tylko w działce C, ćwiartce a ara VI. Ta część obiektu rysowała się jako nieregularna, wydłużona, ciemna plama o przybliżonych wymiarach 1,4 x 2 m (ryc. 6b). Wypełnisko było niejednolite z wyraźnym ciemniejszym przebarwieniem w płn.-zach. części obiektu, zawierającym prawdopodobnie kawałki węgli drzewnych. Profil o kształcie nieregularnym sięgał do głębokości ok. 0,25 m. Inwentarz stanowiły „drobne skorupy". W materiale pochodzącym z tej działki wystąpiły kosteczki zwierzęce wiążące się być może z opisanym obiektem.

Obiekt nr 9

Został wyodrębniony na głębokości 0,4 m. Posiadał kształt zbliżony do kolistego o średnicy ok. 0,9 m oraz ciemne, jednolite wypełnisko (ryc. 7a). Braki w dokumentacji uniemożliwiają wydzielenie inwentarza. Wiadomo, iż były to fragmenty ceramiki, w tym „wyroby w formie placków".
Zgodnie z dziennikiem badań w arze VIII, działce C i ćwiartce c na poziomie 0,5 m wystąpiła czarna plama o kształcie kolistym i wymiarach 0,72 x 0,8 m (ryc. 7b). Brak jednak informacji o inwentarzu.

RUCHOMY MATERIAŁ CERAMICZNY

Ar 1 A/a

1. Fragment misy z brzegiem zagiętym do wewnątrz; powierzchnie gładkie, obustronnie czarne; w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny z widoczną miką (tabl. I, 1). 2. Brzegowy fragment naczynia garnkowatego z dziurkami pod krawędzią; powierzchnie szarobrunatne, zewnętrzna gładka, wewnętrzna szorstka; w domieszce tłuczeń kamienny z białym skaleniem (tabl. I, 2). 3. Fragment brzegowy naczynia garnkowatego z dziurkami pod krawędzią; powierzchnie brunatne, szorstkie; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. I,3). 4. Fragment brzegowy garnka z dziurkami pod krawędzią; powierzchnie wygładzone, szarobrunatne; w domieszce tłu-

[2] Wypada w tym miejscu zwrócić uwagę na istniejące w dokumentacji luki i nieścisłości, które mają istotny wpływ na kształt niniejszego opracowania. Główną ich wadą jest brak możliwości powiązania materiału ruchomego z obiektami, co jest konsekwencją terenowej metody badawczej operującej zbyt małymi powierzchniami wykopów.

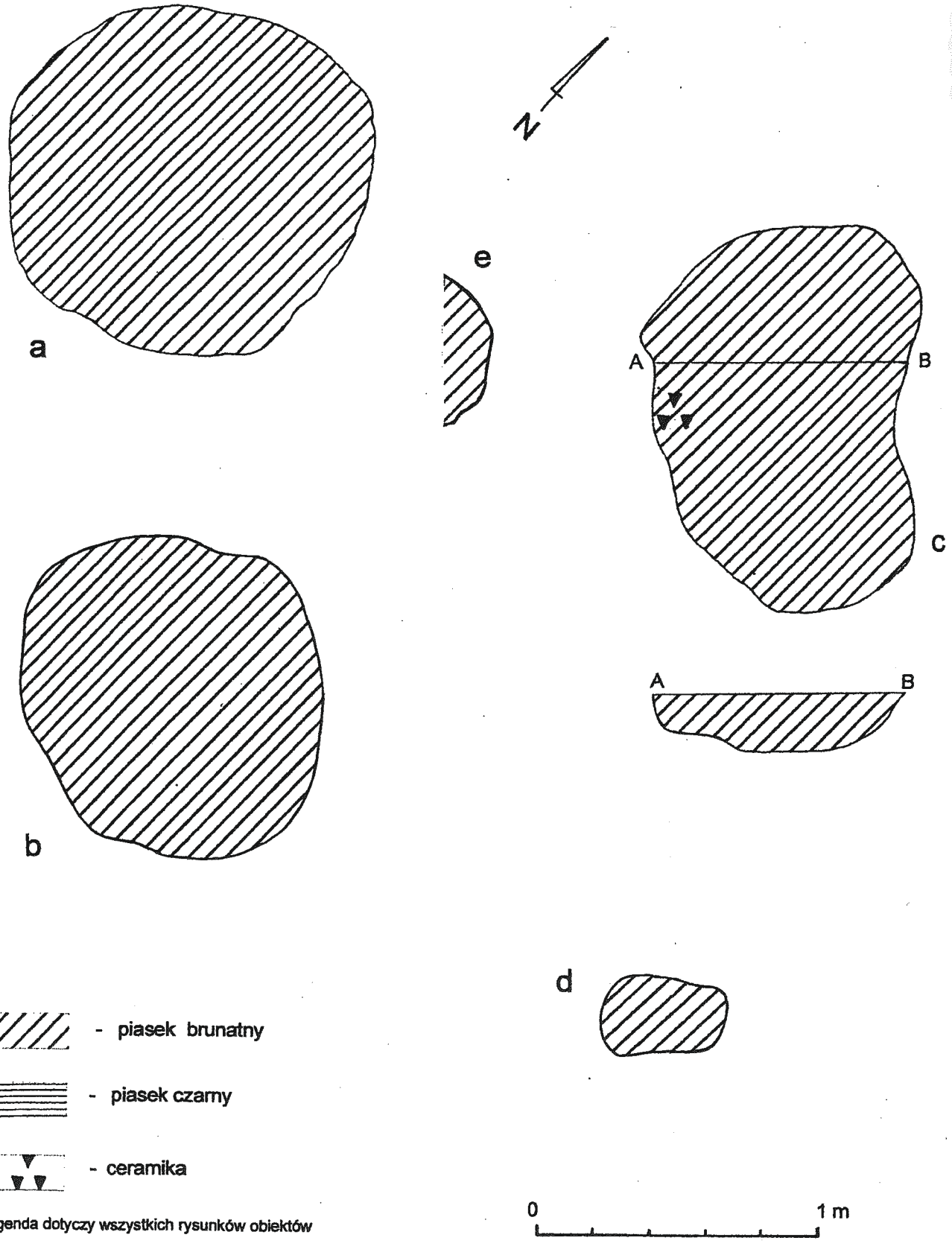

Ryc. 3. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Rzuty poziome i profil obiektów: 1 (a), 2 (b), 3 (c), bez numerów (d, e)
Abb. 3. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst.1. Grundrisse und Profil der Objekte: 1 (a), 2 (b), 3 (c), ohne Numerierung (d, e)
Рис. 3. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам. 1. План и разрез объектов: 1 (a), 2 (b), 3 (c), без номеров (d, e).

Tabl. I.
Taf. I.
Табл. I.

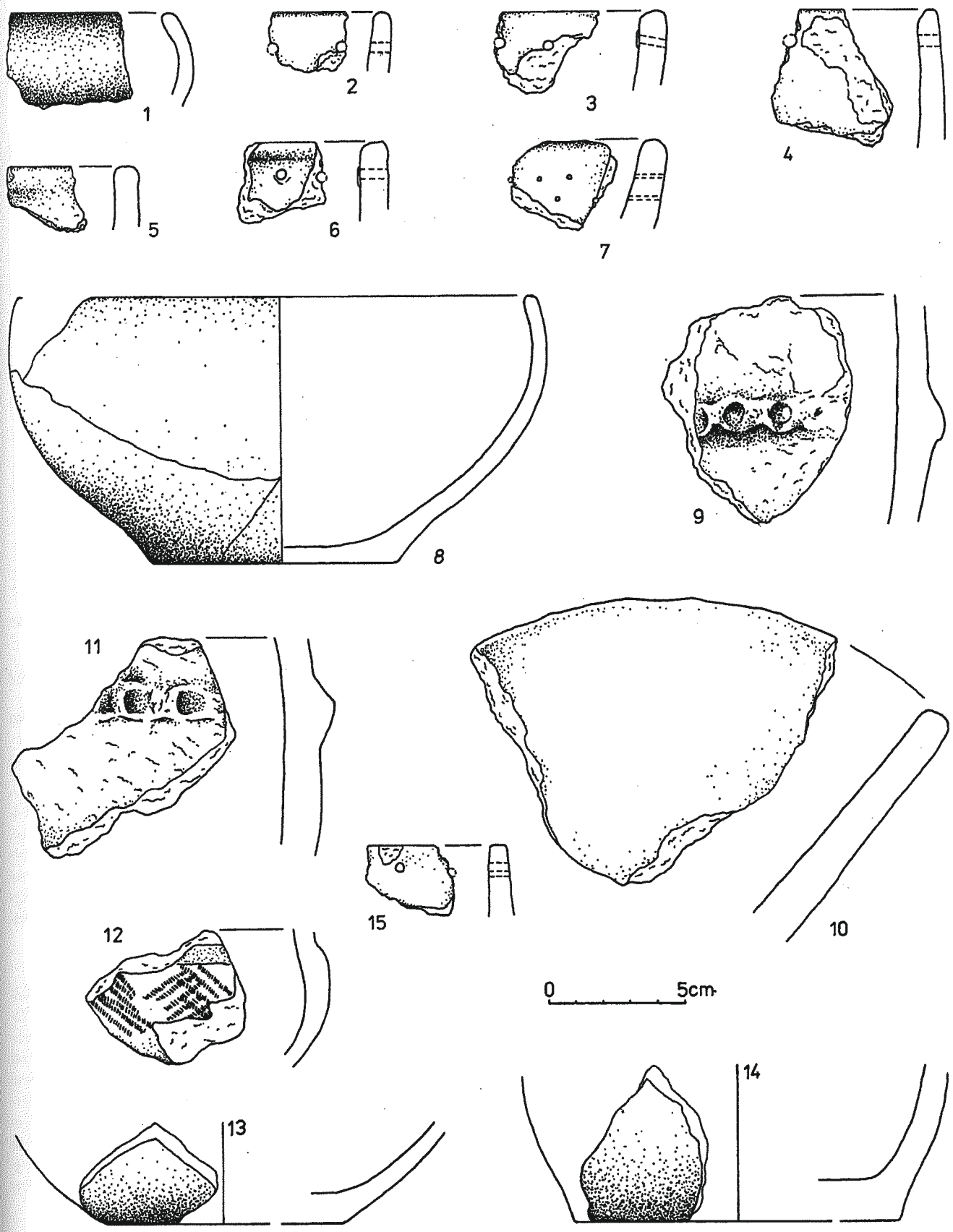

Tabl. I. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Ceramika z arów: IA/a (1–10, 12); IA/c (11); IB/b (13–14); IIA/c (15)
Taf. I. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst. 1. Keramik von den Aren: 1A/a (1–10, 12); IA/c (11); IB/b (13–14); IIA/c (15)
Табл. I. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам. 1. Керамика с аров: IA/a (1–10, 12); IA/c (11); IB/b (13–14); IIA/c (15)

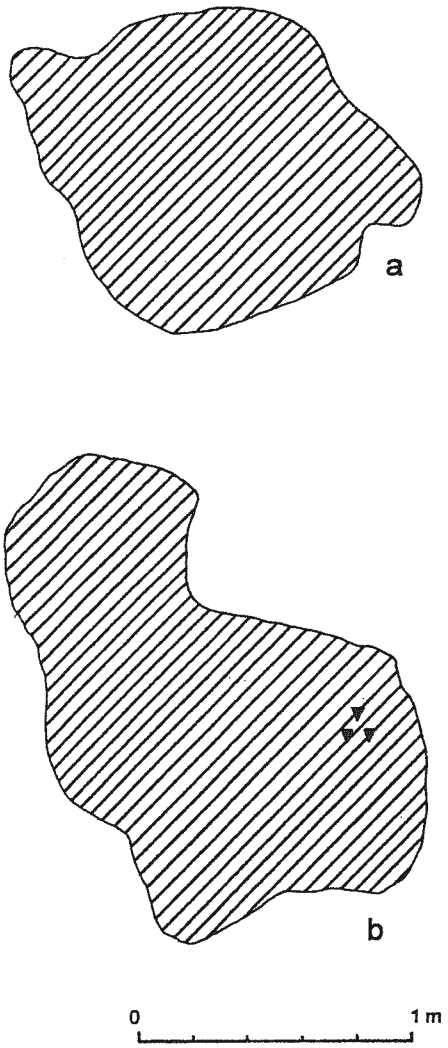

Ryc. 4. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Rzuty poziome obiektów 4 (a) i 5 (b); oznaczenia jak na ryc. 3
Abb. 4. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst. 1. Grundrisse der Objekte 4 (a) und 5 (b), Bezeichnung wie auf Abbildung 3
Рис. 4. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам.1. Планы объектов 4 (a) и 5 (b); обозначения как на рис. 3

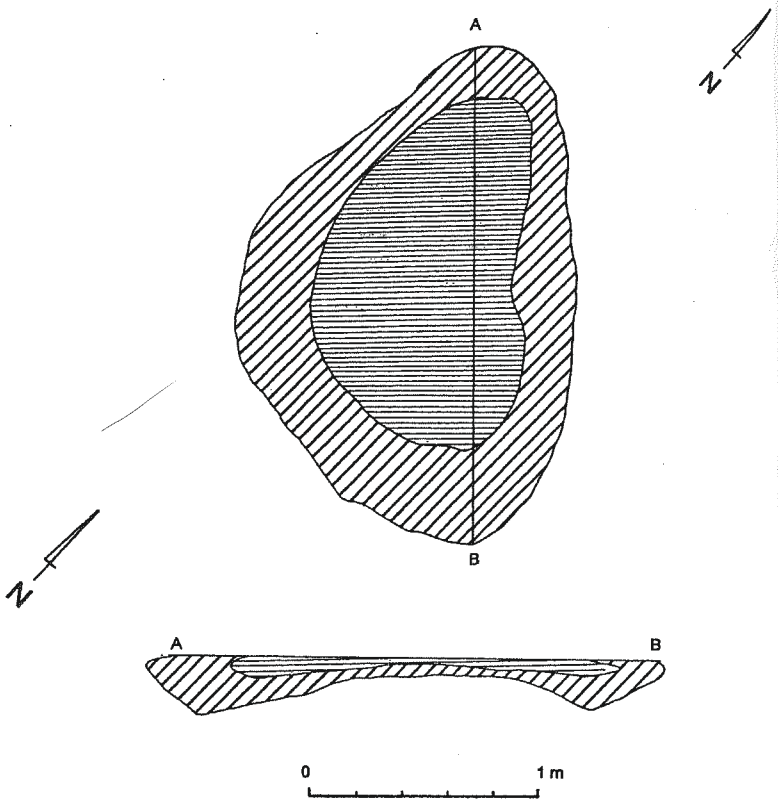

Ryc. 5. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Rzut poziomy i profil obiektu 6; oznaczenia jak na ryc. 3
Abb. 5. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst. 1. Grundriss und Profil des Objekts 6; Bezeichnungen wie auf Abbildung 3
Рис. 5. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам. 1. План и разрез объекта 6; обозначения как на рис. 3

czeń kamienny i ceramiczny (tabl. I, 4). 5. Brzegowy fragment garnka o prostym wylewie; powierzchnie szorstkie, szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. I, 5). 6. Brzegowy fragment garnka o prostym, podkreślonym wylewie i dziurkami pod krawędzią; powierzchnie brunatne, chropowate, w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. I,6). 7. Fragment talerza-placka o powierzchniach szarobrunatnych, gładkiej i szorstkiej; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. I, 7). 8. Fragmenty misy półkolistej z górną częścią lekko zagiętą do wewnątrz, o powierzchniach gładkich, plamistych brunatnoczarnych; w domieszce bardzo drobny tłuczeń kamienny; średnica wylewu 19,5 cm, średnica dna 9,5 cm, wys. 9,7 cm (tabl. I, 8). 9. Fragment naczynia garnkowatego z plastyczną listwą zdobioną odciskami palcowymi; powierzchnie szarobrunatne, zewnętrzna chropowata; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. I, 9). 10. Fragment placka-talerza; powierzchnie brunatne, gładka i chropowata; domieszka tłucznia kamiennego; średnica 30 cm (tabl. I, 10). 11. Fragment talerza-placka z odciskami palców/plecionki i dziurkami; powierzchnie szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. II, 12). 12. 80 fragmentów ceramiki z różnych naczyń, w tym: 2 fragmenty gładkościennej o zewnętrznej powierzchni czarnej, wewnętrznej brunatnej; 2 fragmenty ceramiki o powierzchniach gładkich, zewnętrznej brunatnej, wewnętrznej czarnej; 44 fragmenty ceramiki brunatnej (8 o powierzchni zewnętrznej gładkiej, 4 szorstkiej, 30 chropowatej i 3 fragmenty talerzy-placków, z jednej strony szorstkich lub z odciskami plecionki, z drugiej gładkich); 1 fragment ceramiki czarnej, obustronnie gładkiej; 31 fragmentów ceramiki nieokreślonej, o zniszczonych powierzchniach.

Ar 1 A/c

1. Fragment garnka z listwą plastyczną zdobioną odciskami palcowymi; powierzchnie chropowate, szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny (tabl. I, 11). 2. 68 fragmentów ceramiki, w tym: 8 fragmentów ceramiki gładkościennej o zewnętrznej powierzchni czarnej, wewnętrznej brunatnej; 3 fragmenty ceramiki o zewnętrznej powierzchni szorstkiej barwy brunatnej, a wewnętrznej czarnej; 41 fragmentów ceramiki brunatnej (8 o zewnętrznej powierzchni gładkiej, 5 szorstkiej, 27 chropowatej, 1 fragment talerza-placka o jednej powierzchni szorstkiej, a drugiej gładkiej; 1 fragment o powierzchniach gładkich, czarnych; 15 fragmentów nieokreślonych o powierzchniach zniszczonych.

Ar 1 B/b

1. Fragment naczynia wazowatego (?) z ornamentem pseudosznurowym grup ukośnych linii częściowo zachodzących na siebie, na największej wydętości brzuśca; powierzchnie gładkie, szarobrunatne (od wewnętrznej strony przepalone); w domieszce drobny tłuczeń

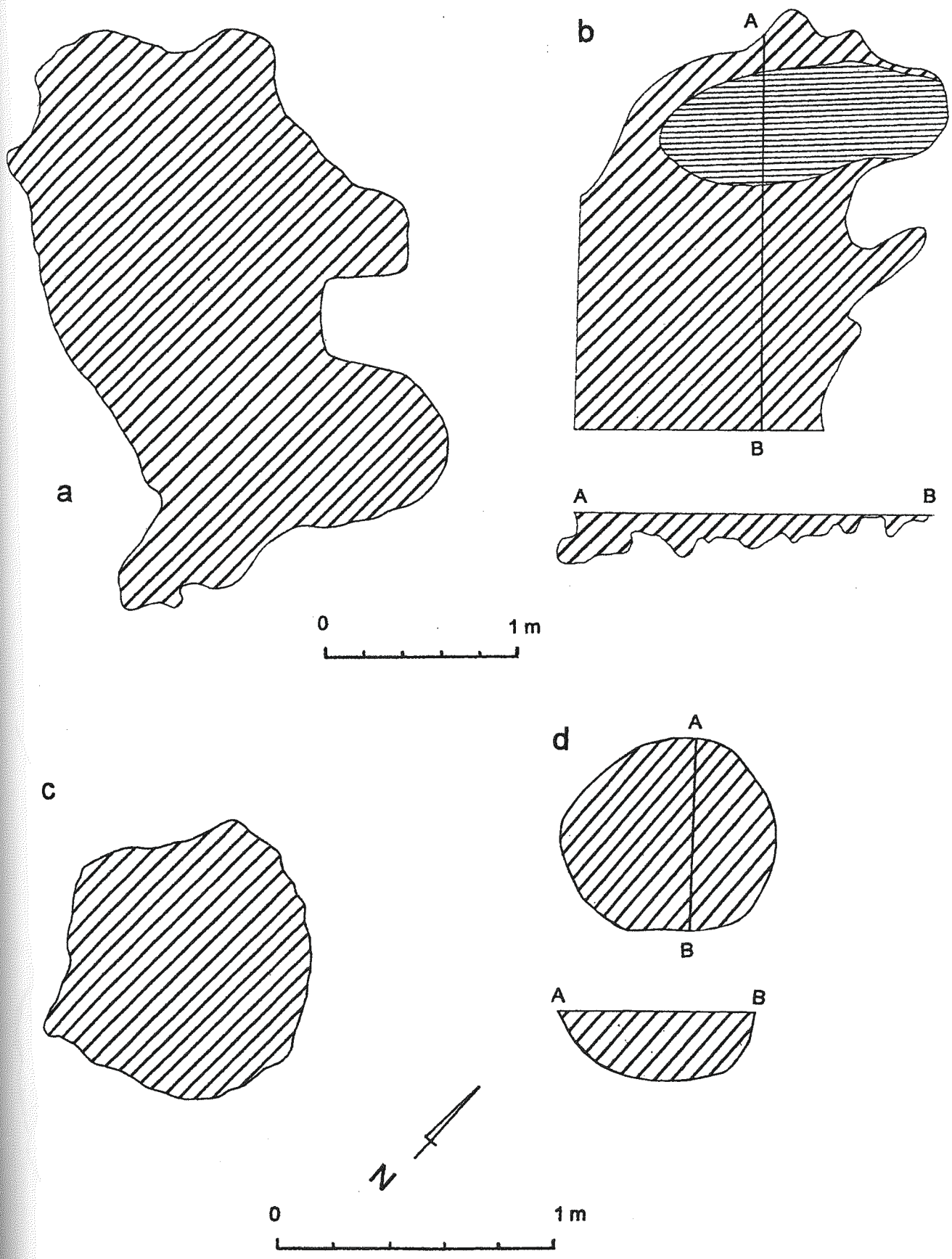

Ryc. 6. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Rzuty poziome i profil obiektów: 7 (a), 8 (b), 9 (c), bez numery – ar VIII C/c (d)
Abb. 6. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst.1. Grundrisse und Profil der Objekte: 7 (a), 8 (b), ohne Numerierung – Ar VIIIC/c (d)
Рис. 6. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам. 1. Планы и разрезы объектов: 7 (a), 8 (b), 9 (c), без номеров – ар VIII C/c (d)

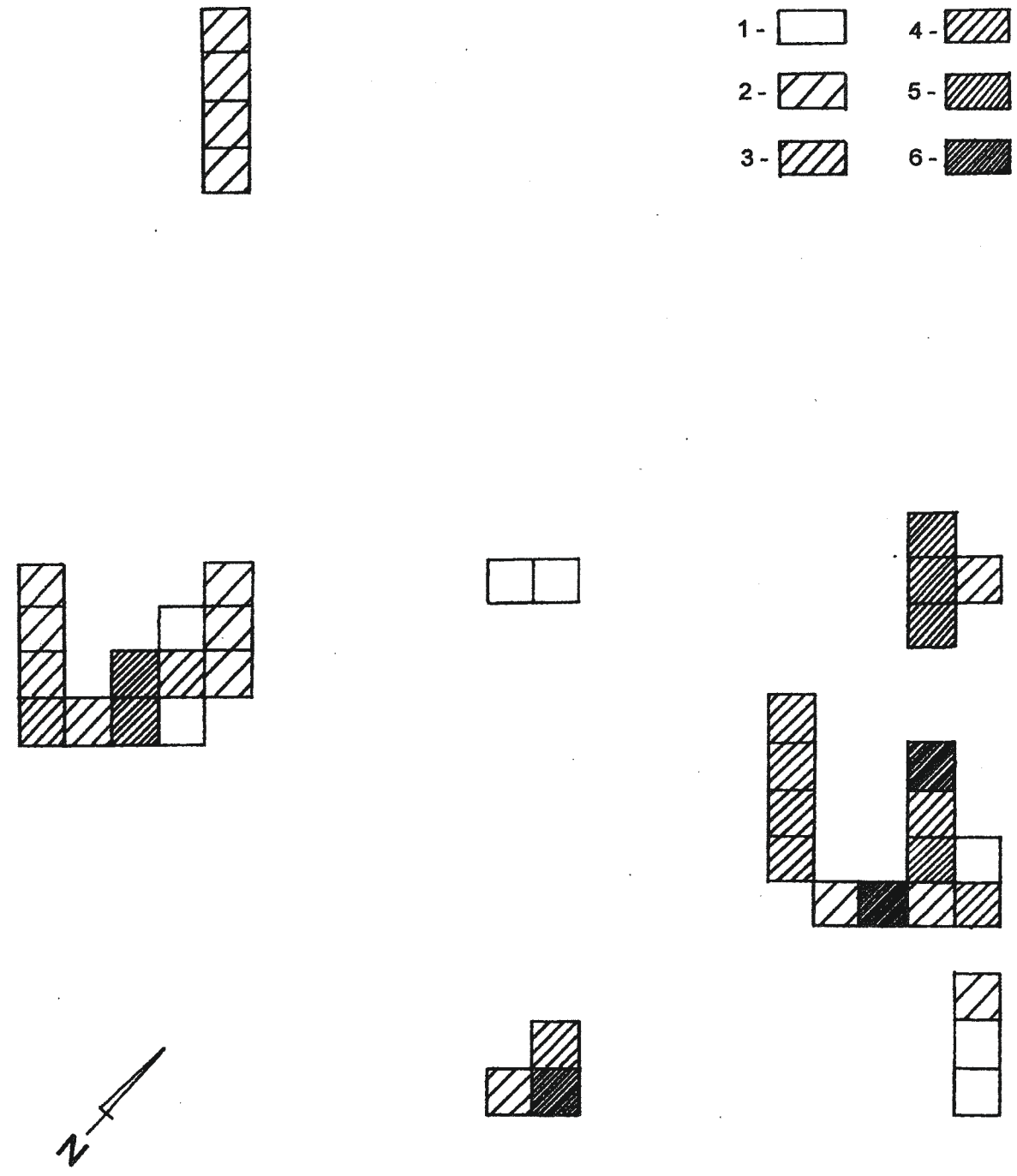

Ryc. 7. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Liczba fragmentów ceramiki przypadających na 1 działkę (2,5x2,5 m) wyeksplorowanej powierzchni: 1 – brak zabytków, 2 – 1–30 fragmentów, 3 – 21–60 fragmentów, 4 – 61–90 fragmentów, 5 – 91–120 fragmentów, 6 – powyżej 121 fragmentów

Abb. 7. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst. 1. Zahl der Keramikfragmente auf einer 2,5 x 2,5 m grossen Fläche explorierten Gebiets: 1 – befundfreie Fläche, 2 – 1–30 Fragmente, 4 – 61–90 Fragmente, 5 – 91–120 Fragmente, 6 – über 121 Fragmente

Рис. 7. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам. 1. Количество фрагментов керамики, припадающих на 1 участок (2,5 x 2,5 м) раскопанной поверхности: 1 – отсутствие находок, 2 – 1–30 фрагментов, 3 – 21–60 фрагментов, 4 – 61–90 фрагментов, 5 – 91–120 фрагментов, 6 – свыше 121 фрагмента

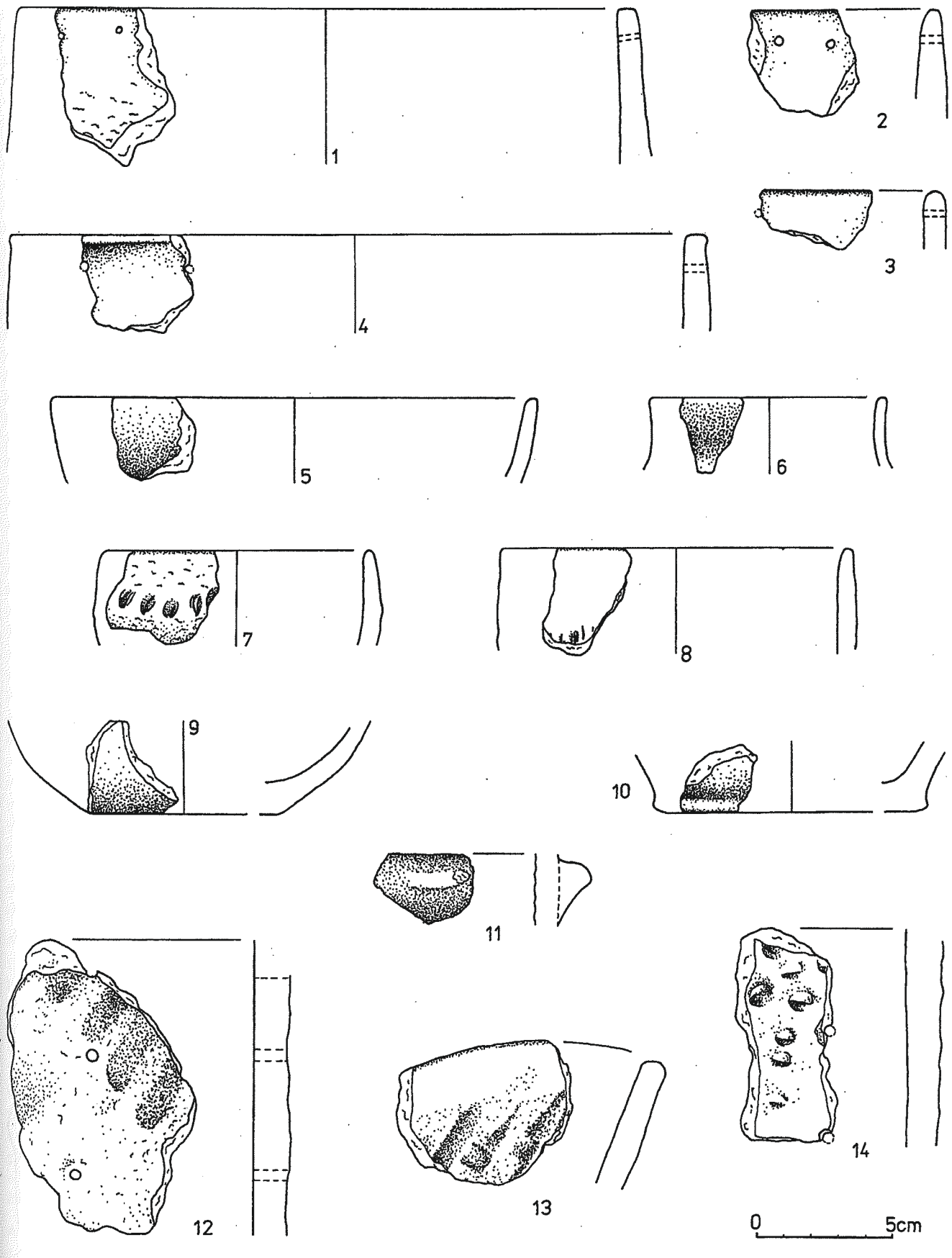

Tabl. II. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Ceramika z arów: IB/b (1–11, 13); IB/d (14)
Taf. II. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst. 1. Keramik von den Aren: IB/b (1–11,13) IB/d (14)
Табл. II. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам. 1. Керамика с аров: IB/b (1–11, 13); IB/d (14)

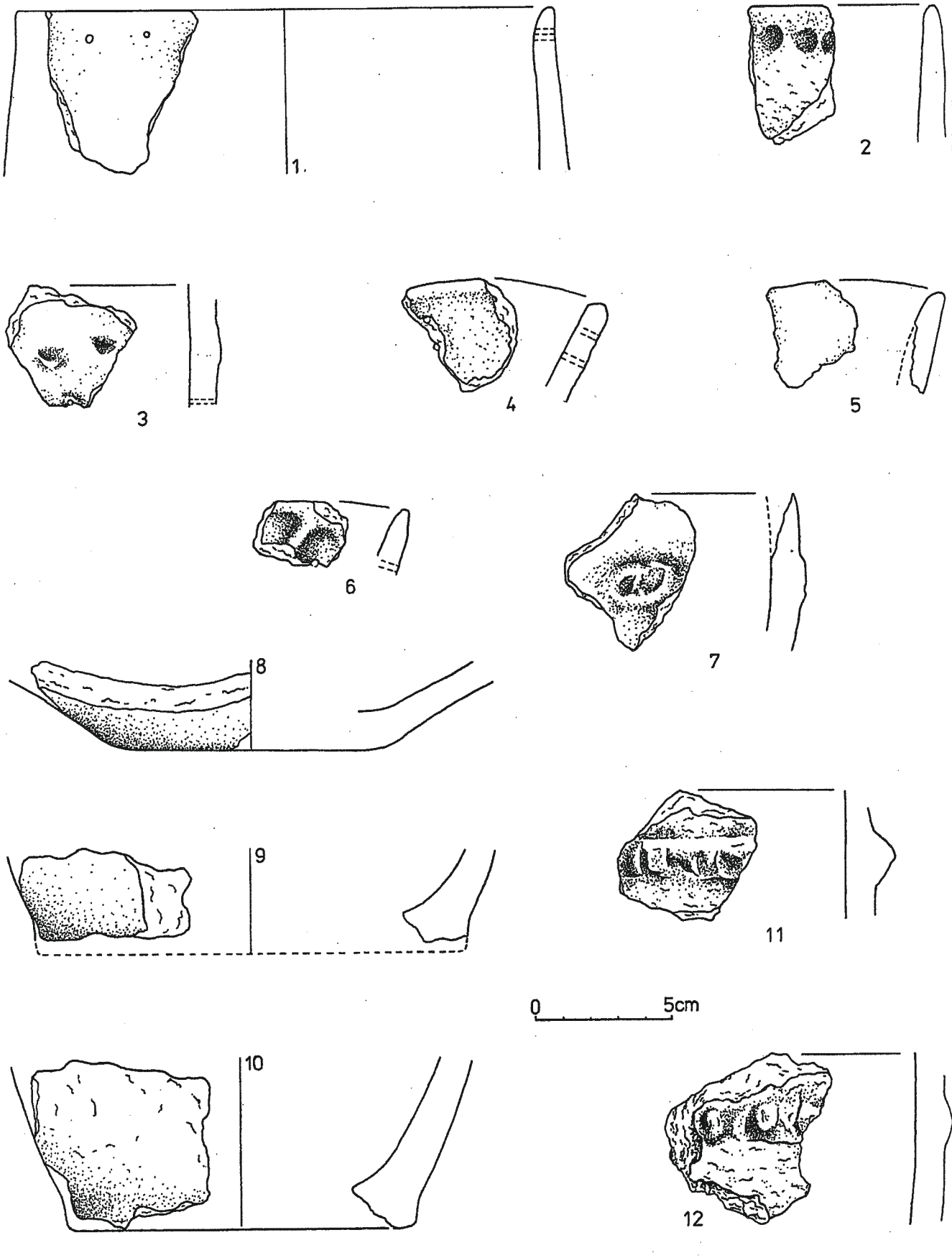

Tabl. III. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Ceramika z arów: IB/d (3), IC/a (4–8, 12); IC/d (1–2, 9–11)
Taf. III. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst. 1. Keramik von den Aren: IB/d (3), IC/a (4–8,12); IC/d (1–2, 9–11)
Табл. III. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам. 1. Керамика с аров: IB/d (3), IC/a (4–8, 12); IC/d (1–2, 9–11)

kamienny z widoczną miką (tabl. I, 12). 2. Część przydenna naczynia wazowatego (?) o powierzchniach brunatnych, zewnętrznej gładkiej, wewnętrznej szorstkiej; domieszka drobnego tłucznia kamiennego; średnica dna 9 cm (tabl. I, 13). 3. Fragment dna o powierzchniach gładkich, brunatnych; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica dna 12 cm (tabl. I, 14). 4. Brzegowy fragment garnka z dziurkami pod krawędzią; powierzchnia zewnętrzna chropowata, przy wylewie gładka o barwie brunatnej, wewnętrzna gładka, czarna; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica wylewu 23 cm (tabl. II, 1). 5. Fragment brzegowy naczynia garnkowatego z dziurkami pod krawędzią; powierzchnie szorstkie, zewnętrzna brunatna, wewnętrzna szaroczarna; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. II, 2). 6. Brzegowy fragment naczynia z dziurkami pod krawędzią; powierzchnie gładkie szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. II, 3). 7. Fragment górnej części naczynia garnkowatego z dziurkami pod krawędzią; powierzchnie szarobrunatne, gładkie; domieszka tłucznia kamiennego; średnica wylewu 26 cm (tabl. II, 4). 8. Brzegowy fragment misy stożkowatej (?); powierzchnie gładkie, brunatne; domieszka tłucznia kamiennego; średnica wylewu 18 cm (tabl. II, 5). 9. Brzegowy fragment naczynia wazowatego/kubka; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; w domieszce drobny tłuczeń kamienny; średnica wylewu 9 cm (tabl. II, 6). 10. Fragment brzegowy naczynia o łukowatych ściankach, zdobiony dołkami palcowymi (paznokciowymi); powierzchnie szorstkie, zewnętrzna szarobrunatna, wewnętrzna plamista czarnobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego; średnica wylewu 10 cm (tabl. II, 7). 11. Brzegowy fragment garnka zdobiony dołkami paznokciowymi; powierzchnie gładkie, jasnobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica wylewu 13 cm (tabl. II, 8). 12. Fragment części przydennej naczynia wazowatego/ /misy; powierzchnie gładkie,szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego; średnica dna 7 cm (tabl. II, 9). 13. Fragment wyodrębnionego dna o powierzchniach szarobrunatnych, zewnętrznej szorstkiej; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny; średnica dna 10 cm (tabl. II, 10). 14. Fragment talerza-placka z odciskami plecionki; powierzchnie brunatne; domieszka tłucznia kamiennego; średnica 24 cm (tabl. II, 13). 15. 155 fragmentów ceramiki z różnych naczyń, w tym: 9 o powierzchni zewnętrznej gładkiej, czarnej, a wewnętrznej brunatnej; 7 fragmentów ceramiki o zewnętrznej powierzchni gładkiej, brunatnej, wewnętrznej czarnej; 80 fragmentów o barwie brunatnej (20 o zewnętrznej powierzchni gładkiej, 21 szorstkiej, 38 chropowatej, w tym 1 fragment przepalony; 1 fragment talerza-placka o jednej powierzchni szorstkiej, a drugiej gładkiej; 38 fragmentów o powierzchniach zniszczonych.

Ar I B/d

1. Fragment talerza-placka zdobiony odciskami paznokciowymi i dziurkami na gładkich szarobrunatnych powierzchniach; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. II, 14). 2. Fragment talerza-placka; powierzchnie jasnobrunatne, gładka i szorstka z odciskami palcowymi i dziurkami; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. III, 3). 3. 71 fragmentów ceramiki z różnych naczyń, w tym: 1 ceramiki gładkościennej o zewnętrznej powierzchni czarnej, wewnętrznej brunatnej; 4 fragmenty o zewnętrznej powierzchni chropowatej, brunatnej, a wewnętrznej czarnej; 28 brunatnej (6 o zewnętrznej powierzchni gładkiej, 9 szorstkiej, 11 chropowatej, 2 fragmenty talerzy-placków o jednej powierzchni z odciskami plecionki i drugiej gładkiej; 38 fragmentów ceramiki o powierzchniach zniszczonych.

Ar I C/a

1. Fragment talerza-placka; powierzchnie szarobrunatne, szorstkie, w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. III, 4). 2. Fragment talerza-placka; powierzchnie jasnobrunatne, szorstka i gładka; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. III, 5). 3. Fragment talerza-placka z odciskami palców (?) i dziurkami; powierzchnie szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego z białym skaleniem (?) (tabl. III, 6). 4. Fragment dna naczynia (misy?); powierzchnia wewnętrzna gładka, czarna, zewnętrzna szorstka, brunatna; domieszka tłucznia kamiennego z widoczną miką i ceramicznego (tabl. III, 8). 5. Fragment naczynia garnkowatego z zachowaną krótką listwą zdobioną odciskami palcowymi; powierzchnie brunatne, zewnętrzna chropowata; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. III, 7). 6. Fragment garnka z plastyczną listwą zdobioną odciskami palcowymi; powierzchnie brunatne, zewnętrzna chropowacona; w domieszce dużo grubego tłucznia kamiennego (tabl. III, 12). 7. 61 fragmentów różnorodnej ceramiki, w tym: 4 fragmenty ceramiki gładkościennej o powierzchni zewnętrznej czarnej, wewnętrznej brunatnej; 1 fragment ceramik, gładkościennej o zewnętrznej powierzchni brunatnej, wewnętrznej czarnej; 32 fragmenty ceramiki o powierzchniach brunatnych (7 o powierzchni zewnętrznej gładkiej, 7 szorstkiej, 14 chropowatej, 4 fragmenty talerzy-placków, których jedna powierzchnia jest szorstka lub z odciskami plecionki, a druga gładka); 2 fragmenty ceramiki obustronnie czarnej, gładkiej; 22 fragmenty ceramiki o powierzchniach zniszczonych.

Ar I C/d

1. Brzegowy fragment garnka z dziurkami pod krawędzią; powierzchnie szorstkie, zewnętrzna przy wylewie wygładzana; domieszka tłucznia kamiennego; średnica wylewu 20 cm (tabl. III, 1). 2. Brzegowy fragment garnka z dołkami palcowymi pod krawędzią; powierzchnia wewnętrzna szorstka czarnobrunatna, zewnętrzna chropowata brunatna; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. III, 2). 3. Fragment części przydennej naczynia; powierzchnie jasnobrunatne, wewnętrzna gładka, zewnętrzna szorstka; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica dna 16 cm (tabl. III, 9). 4. Fragment części przydennej naczynia garnkowatago (?); powierzchnie szarobrunatne; zewnętrzna chropowacona; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny (?); średnica dna 13 cm (tabl. III, 10). 5. Fragment części środkowej garnka z listwą plastyczną zdobioną odciskami palcowymi; powierzchnie szarobrunatne, chropowate; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. III, 11). 6. 103 fragmenty ceramiki z różnych naczyń, w tym: 5 fragmentów ceramiki gładkościennej o powierzchni zewnętrznej czarnej, wewnętrznej brunatnej; 2 fragmenty ceramiki o zewnętrznej powierzchni brunatnej, wewnętrznej czarnej (2 gładkościenne, 1 chropowata); 34 fragmenty ceramiki o powierzchniach brunatnych (11 o powierzchni zewnętrznej gładkiej, 5 szorstkiej, 15 chropowatej, 3 fragmenty talerzy-placków, których jedna powierzchnia jest szorstka lub z odciskami plecionki, a druga gładka); 1 fragment ceramiki obustronnie czarnej, gładkiej; 60 fragmentów ceramiki o powierzchniach zniszczonych.

Ar I D/b

1. 111 fragmentów ceramiki z różnych naczyń, w tym: 28 fragmentów ceramiki gładkościennej o powierzchni zewnętrznej czarnej, wewnętrznej brunatnej; 47 fragmentów ceramiki o powierzchniach brunatnych (19 o powierzchni zewnętrznej gładkiej, 5 szorstkiej, 19 chropowatej, 4 fragmenty talerzy-placków, których jedna powierzchnia jest szorstka lub z odciskami plecionki, a druga gładka); 36 fragmentów ceramiki o powierzchniach zniszczonych.

Ar I D/c

1. Brzegowy fragment naczynia o lekko wychylonych na zewnątrz krawędziach; powierzchnia wewnętrzna szorstka brunatna, zewnętrzna gładka czarna; w domieszce drobny tłuczeń kamienny (tabl. IV, 1). 2. Fragment naczynia wazowatago (?) zdobionego rytymi, krótkimi kreskami; powierzchnie gładkie, wewnętrzna brunatna, zewnętrzna szarobrunatna; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny (tabl. IV, 3). 3. Fragment części środkowej naczynia garn-

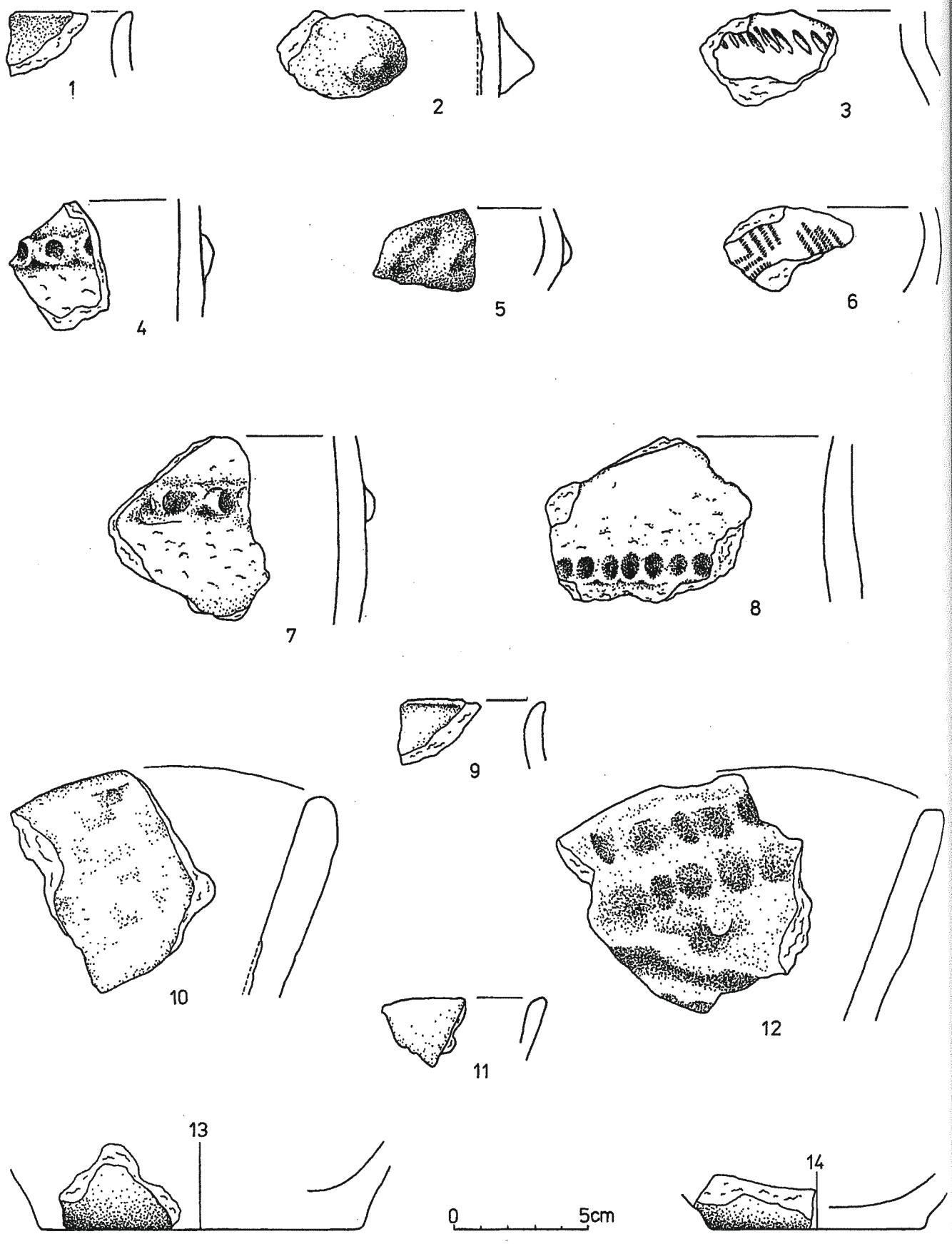

Tabl. IV. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Ceramika z arów: ID/c (1, 3, 7, 8, 10–13) i ID/d (2, 4–6, 14)
Taf. IV. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst. 1. Keramik von den Aren: ID/c (1, 3, 7, 8, 10–13) und ID/d (2, 4–6, 14)
Табл. IV. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам. 1. Керамика с аров: ID/c (1, 3, 7, 8, 10–13) и ID/d (2, 4–6, 14)

kowatego z listwą plastyczną zdobioną odciskami palcowymi; powierzchnie brunatne, zewnętrzna chropowacona; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. IV, 7). 4. Fragment części środkowej naczynia garnkowatego zdobionego rzędem dołków palcowych; powierzchnie brunatne; zewnętrzna szorstka; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. IV, 8). 5. Fragment talerza-placka z odciskami plecionki (?); powierzchnie szorstkie, szarobrunatne; w domieszce dużo grubego tłucznia kamiennego; średnica 25 cm (tabl. IV, 10). 6. Fragment talerza-placka zdobionego dołkami palcowymi; powierzchnie szarobrunatne, gładka i szorstka; w domieszce gruby tłuczeń kamienny; średnica 22 cm (tabl. IV, 12). 7. Brzegowy fragment misy stożkowatej; powierzchnie gładkie, jasnobrunatne; w domieszce drobny tłuczeń kamienny (tabl. IV, 11). 8. Fragment dna; powierzchnie szarobrunatne, zewnętrzna szorstka; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny; średnica dna 12 cm (tabl. IV, 13). 9. 119 fragmentów różnorodnej ceramiki, w tym: 9 fragmentów ceramiki gładkościennej o powierzchni zewnętrznej czarnej, wewnętrznej brunatnej; 6 fragmentów ceramiki gładkościennej o zewnętrznej powierzchni brunatnej, wewnętrznej czarnej; 57 fragmentów ceramiki o powierzchniach brunatnych (11 o powierzchni zewnętrznej gładkiej, 7 szorstkiej, 27 chropowatej, 8 fragmentów talerzy-placków, których jedna powierzchnia jest szorstka lub z odciskami plecionki, a druga gładka); 4 fragmenty ceramiki obustronnie czarnej, gładkiej; 47 fragmentów ceramiki o powierzchniach zniszczonych.

Ar I D/d

1. Fragment naczynia z zachowanym guzkiem; powierzchnie szarobrunatne, szorstkie; w domieszce gruby tłuczeń kamienny (tabl. IV, 2). 2. Fragment naczynia garnkowatego z zachowaną listwą plastyczną zdobioną odciskami palcowymi; powierzchnie szorstkie, szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. IV, 4). 3. Fragment naczynia wazowatego (?) zdobionego ukośnymi listewkami na załomie brzuśca; powierzchnie gładkie, wewnętrzna brunatna, zewnętrzna czarna; w domieszce drobny tłuczeń kamienny i ceramiczny (tabl. IV, 5). 4. Fragment naczynia wazowatego/misy z ornamentem pseudosznurowym grup ukośnych linii; powierzchnie gładkie szaroczarne; w domieszce tłuczeń ceramiczny i kamienny z miką (tabl. IV, 6). 5. Fragment dna; powierzchnia wewnętrzna szorstka, szaroczarna, zewnętrzna gładka, brunatna; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny; średnica dna 8 cm (tabl. IV, 14). 6. Brzegowy fragment naczynia garnkowatego zdobiony skośnym rzędem odcisków palcowych pod krawędzią; powierzchnie brunatne, zewnętrzna szorstka; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica wylewu 15 cm (tabl. V, 1). 7. Brzegowy fragment naczynia wazowatego; powierzchnia wewnętrzna szorstka, brunatna, zewnętrzna gładka, czarna; w domieszce tłuczeń ceramiczny (tabl. V, 2). 8. Brzegowy fragment naczynia garnkowatego (?) z rzędem dziurek pod krawędzią; powierzchnie szorstkie, szarobrunatne, w domieszce tłuczeń kamienny z widoczną miką; średnica wylewu 22 cm (tabl. V, 3). 9. Brzegowy fragment naczynia garnkowatego; powierzchnie szorstkie, brunatne; w domieszce tłuczeń kamienny z widoczną miką (tabl. V, 4). 10. Fragment brzegowy naczynia; powierzchnia wewnętrzna szorstka, brunatna, zewnętrzna chropowata przy wylewie wygładzana, szarobrunatna;, w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. V, 5). 11. Fragment talerza-placka z odciskami plecionki; powierzchnie brunatne; w domieszce tłuczeń kamienny z białym skaleniem; średnica 22 cm (tabl. V, 6). 12. Fragment talerza-placka, powierzchnie brunatne, gładka i chropowata; domieszka tłucznia kamiennego; średnica 28 cm (tabl. V, 7). 13. Fragment dna grubościennego naczynia; powierzchnie szarobrunatne, gładkie; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica dna 12 cm (tabl. V, 8). 14. Fragment dna grubościennego naczynia; powierzchnie szarobrunatne, wewnętrzna gładka; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica dna 10 cm (tabl. V, 9). 15. 35 fragmentów ceramiki z różnych naczyń, w tym: 8 fragmentów ceramiki gładkościennej o powierzchni zewnętrznej czarnej, wewnętrznej brunatnej; 4 fragmenty ceramiki o zewnętrznej powierzchni brunatnej, wewnętrznej czarnej (2 gładkościenne, 1 chropowata, 1 szorstka); 20 fragmentów ceramiki o powierzchniach brunatnych (3 o powierzchni zewnętrznej gładkiej, 5 szorstkiej, 12 chropowatej); 3 fragmenty ceramiki o powierzchniach zniszczonych.

Ar II A/c

1. Fragment naczynia o prostym brzegu i z dziurkami pod krawędzią; powierzchnie brunatne, wewnętrzna szorstka, zewnętrzna gładka; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. I. 15). 2. 3 fragmenty ceramiki o zewnętrznej powierzchni chropowatej, barwy brunatnej.

Ar II C/a

Brak zabytków.

Ar II C/c

Brak zabytków.

Ar III D/b

1. 81 fragmentów ceramiki z różnych naczyń, w tym: 1 fragment o zewnętrznej powierzchni gładkiej brunatnej, wewnętrznej czarnej; 39 fragmentów ceramiki o powierzchniach brunatnych (11 o powierzchni zewnętrznej gładkiej, 2 szorstkiej, 26 chropowatej); 31 fragmentów ceramiki o powierzchniach zniszczonych.

Ar III D/c

1. Fragment talerza-placka; powierzchnia gładka, brunatna i chropowata, szarobrunatna z odciskami palcowymi; w domieszce tłuczeń ceramiczny i mika; średnica 27 cm (tabl. VI, 7). 2. Fragment dna naczynia wazowatego (?); powierzchnie czarne, wewnętrzna szorstka, zewnętrzna gładka; domieszka tłucznia kamiennego; średnica dna 8 cm (tabl. VI, 11). 3. Fragment półkolistej (?) misy; powierzchnie gładkie szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny; średnica wylewu 18 cm (tabl. VI, 6). 4. 37 fragmentów ceramiki z różnych naczyń, w tym: 1 fragment ceramiki o zewnętrznej powierzchni brunatnej, wewnętrznej czarnej; 19 fragmentów ceramiki o powierzchniach brunatnych (4 o powierzchni zewnętrznej gładkiej, 1 szorstkiej, 10 chropowatej, 4 fragmenty talerzy-placków, których jedna powierzchnia jest szorstka lub z odciskami plecionki, a druga gładka); 14 fragmentów ceramiki o powierzchniach zniszczonych.

Ar III D/d

1. Brzegowy fragment naczynia garnkowatego z dziurkami pod krawędzią; powierzchnia wewnętrzna szorstka szarobrunatna, zewnętrzna wygładzana brunatna; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. VI, 1). 2. Brzegowy fragment naczynia z dziurkami pod krawędzią; powierzchnie gładkie, wewnętrzna brunatnoczarna (?), zewnętrzna brunatna; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. VI, 2). 3. Fragment brzegu garnka z dziurkami pod wylewem o lekko wychylonych na zewnątrz krawędziach; powierzchnia wewnętrzna gładka, brunatna, zewnętrzna szorstka, szarobrunatna; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny (tabl. VI, 3).
4. Brzegowy fragment naczynia z dziurkami pod krawędzią; powierzchnie gładkie, brunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. VI, 4). 5. Fragment misy z prostą górną częścią; powierzchnie gładkie, wewnętrzna czarnobrunatna, zewnętrzna jasnobrunatna; w domieszce tłuczeń ceramiczny (tabl. VI, 5). 6. Fragment części środkowej naczynia garnkowatego z zachowaną listwą plastyczną zdobioną odciskami palcowymi; powierzchnie szarobrunatne, zewnętrzna chropowata; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. VI, 8). 7. Fragment misy półkolistej; powierzchnie gładkie, wewnętrzna

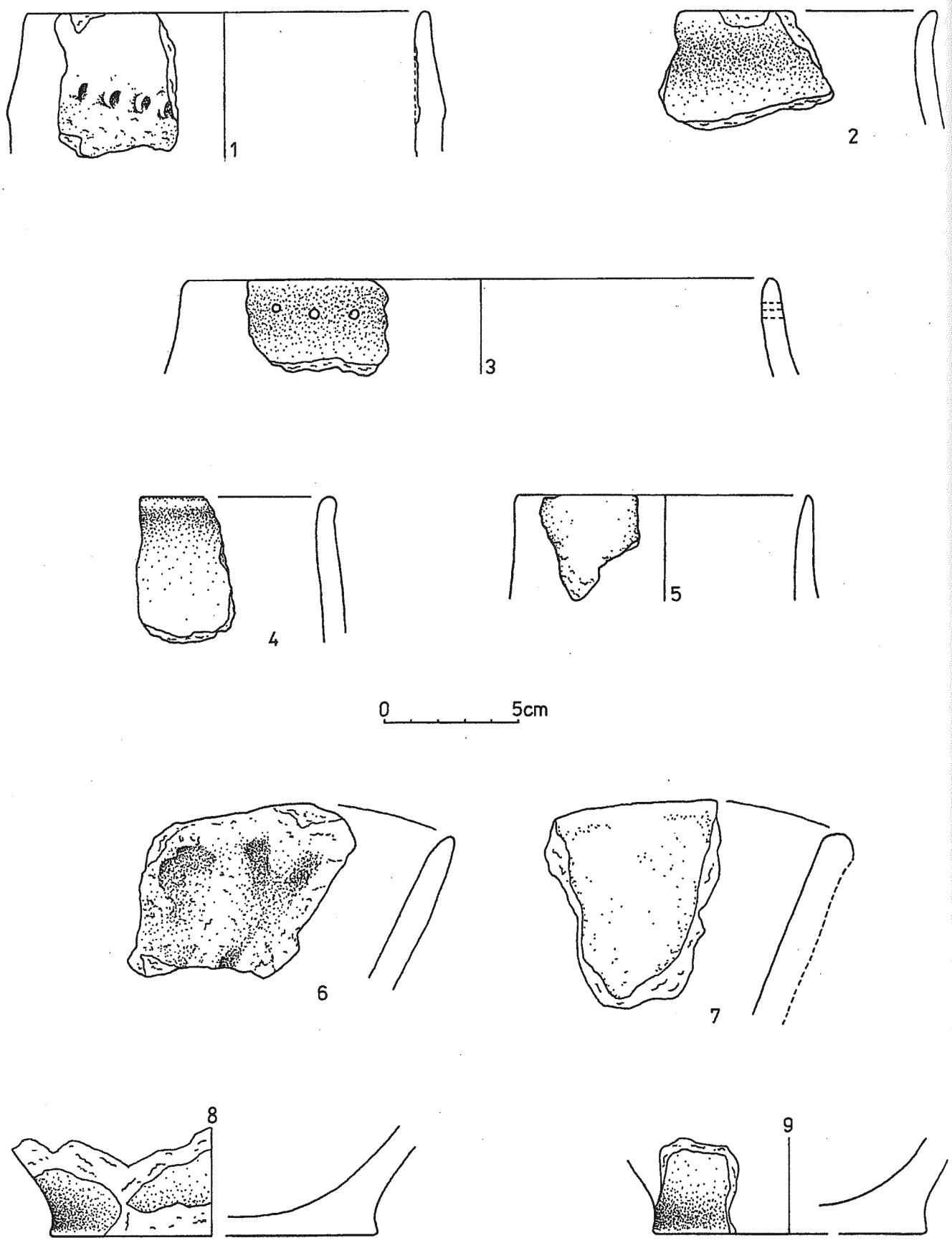

Tabl. V. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Ceramika z ara ID/d
Taf. V. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst. 1. Keramik von dem Ar ID/d
Табл. V. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам. 1. Керамика с ара ID/d

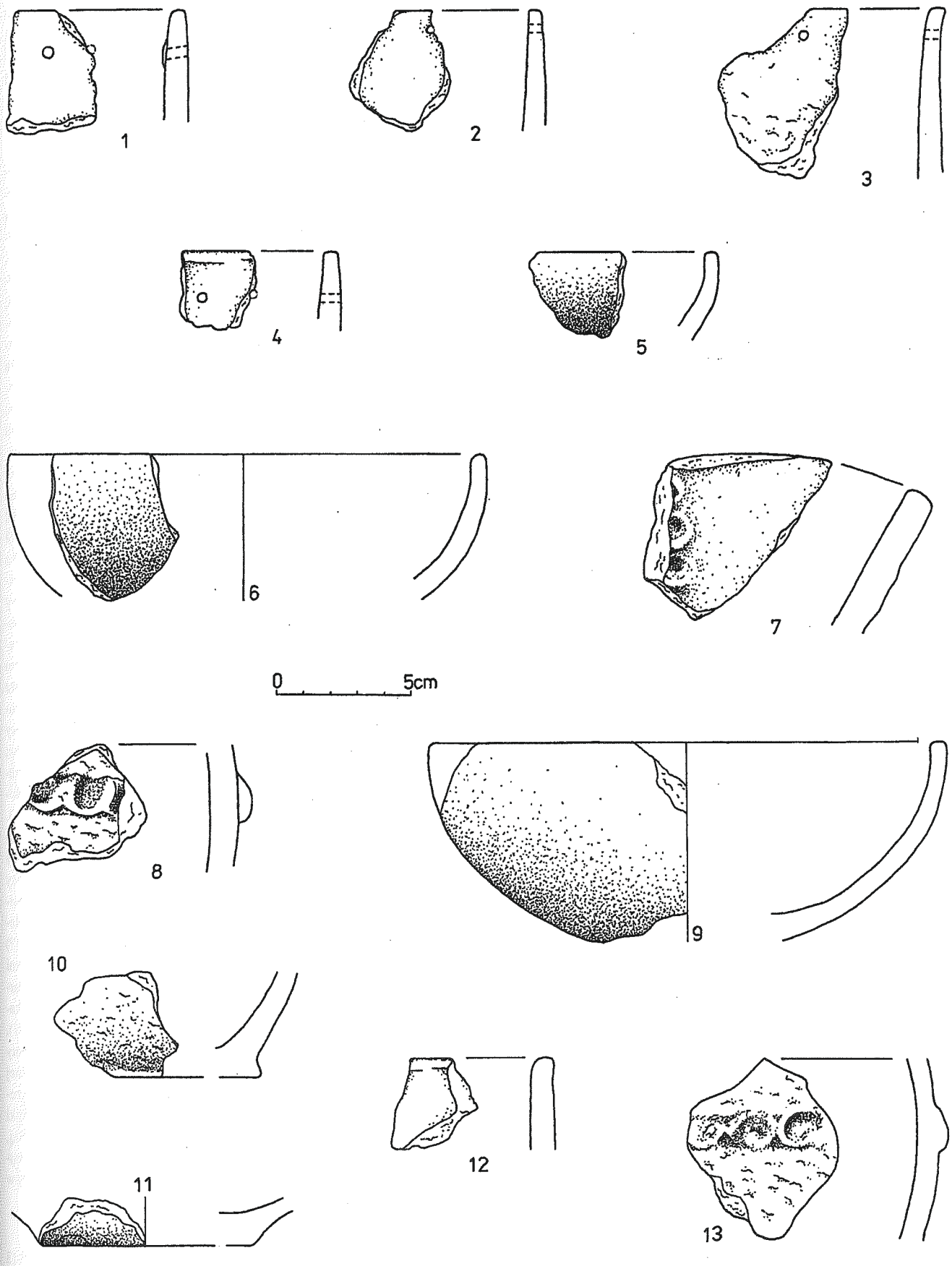

Tabl. VI. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Ceramika z arów: IIID/c (6, 7, 11); IIID/d (1–5, 8–10); VB/d (12, 13)
Taf. VI. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst. 1. Keramik von den Aren: IIID/c (6, 7, 11); IIID/d (1–5, 8–10); VB/d (12, 13)
Табл. VI. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам. 1. Керамика с аров: IIID/c (6, 7, 11); IIID/d (1–5, 8–10); VB/d (12, 13)

czarna, zewnętrzna szarobrunatna; w domieszce tłuczeń ceramiczny; średnica wylewu 19 cm (tabl. VI, 9). 8. Część przydenna naczynia garnkowatego; powierzchnie brunatne, wewnętrzna gładka, zewnętrzna chropowata; domieszka tłucznia kamiennego i ceramicznego (tabl. VI, 10). 9. 141 fragmentów różnorodnej ceramiki, w tym: 5 fragmentów ceramiki o zewnętrznej powierzchni brunatnej, wewnętrznej czarnej (5 gładkościennej, 4 szorstkiej i 1 chropowata); 63 fragmenty ceramiki o powierzchniach brunatnych (17 o powierzchni zewnętrznej gładkiej, 6 szorstkiej, 31 chropowatej, 9 fragmentów talerzy-placków, których jedna powierzchnia jest szorstka lub z odciskami plecionki, a druga gładka); 2 fragmenty ceramiki obustronnie czarnej, gładkiej; 68 fragmentów ceramiki o powierzchniach zniszczonych.

Ar IV C/a

Brak zabytków.

Ar IV C/c

1. 76 fragmentów różnorodnej ceramiki, w tym: 4 fragmenty o zewnętrznej powierzchni gładkiej czarnej, wewnętrznej brunatnej; 30 fragmentów ceramiki o powierzchniach brunatnych (7 o powierzchni zewnętrznej gładkiej, 3 szorstkiej, 20 chropowatej; 41 fragmenty ceramiki o powierzchniach zniszczonych.

Ar V B/b

1. Fragment misy z zagiętą do wewnątrz górną partią; powierzchnie szarobrunatne, gładkie; w domieszce drobny tłuczeń ceramiczny i kamienny; średnica wylewu 13,5 cm (tabl. VII, 1). 2. Fragment przepalonej miseczki stożkowatej lub czerpaka (tabl. VII, 2). 3. Brzegowy fragment naczynia wazowatego (?) o lekko rozchylonym wylewie; powierzchnie szorstkie, wewnętrzna szarobrunatna, zewnętrzna jasnobrunatna; domieszka tłucznia kamiennego; średnica wylewu 9 cm (tabl. VII, 3). 4. Fragment miseczki półkolistej lub czerpaka; powierzchnie gładkie szarobrunatne; w domieszce drobny tłuczeń kamienny i ceramiczny; średnica wylewu 8 cm (tabl. VII, 4). 5. Fragment garnka z listwą plastyczną zdobioną odciskami palcowymi; powierzchnie szarobrunatne, zewnętrzna chropowata; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. VII, 7). 6. Gliniany przęślik o kształcie naczynia wazowatego; powierzchnie gładkie, brunatne; domieszka drobnego tłucznia kamiennego; średnica 3 cm, średnica otworu 0,5 cm (tabl. VII, 6). 7. 108 fragmentów różnorodnej ceramiki, w tym: 1 fragment ceramiki gładkościennej o powierzchni zewnętrznej czarnej, wewnętrznej brunatnej; 3 fragmenty o powierzchni zewnętrznej, gładkiej brunatnej i wewnętrznej czarnej; 21 fragmentów szarobrunatnych i brunatnych (4 o powierzchniach zewnętrznych gładkich, 2 szorstkich, 14 chropowatych, 1 fragment talerza-placka o jednej powierzchni szorstkiej, a drugiej gładkiej); 3 fragmenty ceramiki czernionej gładkiej i 80 fragmentów o powierzchniach zniszczonych.

Ar V B / d

1. Fragment naczynia wazowatego (?) zdobionego ukośnymi żłobkami na załomie brzuśca; powierzchnie gładkie, wewnętrzna czarna, zewnętrzna brunatna; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny (tabl. VII, 8). 2. Fragment garnka z plastyczną listwą zdobioną odciskami palcowymi; powierzchnia wewnętrzna szorstka, czarna, zewnętrzna chropowata, brunatna; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny (tabl. VII, 9). 3. Fragment brzegowy naczynia garnkowatego; powierzchnie szarobrunatne, gładkie; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. VI, 12). 4. Fragment naczynia garnkowatego z listwą zdobioną odciskami palcowymi; powierzchnie brunatne, zewnętrzna chropowata; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. VI, 13). 5. 101 fragmentów ceramiki z różnych naczyń, w tym: 7 fragmentów o zewnętrznej powierzchni chropowatej, brunatnej, a wewnętrznej czarnej (3 o zewnętrznej powierzchni gładkiej, 2 szorstkiej, 2 chropowatej); 35 brunatnej (5 o zewnętrznej powierzchni gładkiej, 4 szorstkiej, 24 chropowatej, 2 fragmenty talerzy-placków o jednej powierzchni szorstkiej, a drugiej gładkiej); 61 fragmentów ceramiki o powierzchniach zniszczonych.

Ar V C/c

1. Fragment talerza-placka z odciskami plecionki na jednej ze stron; powierzchnie szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica 22 cm (tabl. VII, 10). 2. Fragment garnka z listwą plastyczną zdobioną odciskami palcowymi; powierzchnie brunatne, zewnętrzna chropowacona; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. VII, 11). 3. Fragment naczynia garnkowatego z listwą plastyczną zdobioną dołkami palcowymi; powierzchnie brunatne, zewnętrzna chropowata; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. VII, 12). 4. Fragment talerza-placka; powierzchnie szarobrunatne, gładka i szorstka; w domieszce tłuczeń ceramiczny (tabl. VII, 13). 5. Brzegowy fragment garnka z dziurkami pod krawędzią; powierzchnie szarobrunatne, wewnętrzna szorstka, zewnętrzna chropowata przy wylewie wygładzana; w domieszce tłuczeń kamienny z śladami miki; średnica wylewu 20 cm (tabl. VIII, 1). 6. Brzegowy fragment naczynia garnkowatego z dziurkami pod krawędzią; powierzchnie gładkie, brunatne; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. VIII, 2). 7. Fragment naczynia garnkowatego z listwą plastyczną zdobioną odciskami palowymi; powierzchnie brunatne, zewnętrzna chropowacona; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. VIII, 3). 8. Fragment talerza-placka z dziurkami; powierzchnie brunatne; gładka i szorstka; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica 19 cm (tabl. VIII, 4). 9. Brzegowy fragment naczynia garnkowatego z dziurkami poniżej krawędzi; powierzchnie szorstkie, ciemnobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny (tabl. VIII, 5). 10. Fragment misy z brzegiem delikatnie zagiętym do wewnątrz; powierzchnie gładkie, wewnątrz szaroczarna, zewnątrz brunatna; w domieszce drobny tłuczeń kamienny i ceramiczny (tabl. VIII, 6). 11. Brzegowy fragment misy stożkowatej z prostą górną częścią; powierzchnie gładkie, brunatne; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. VIII, 7). 12. Fragment talerza-placka; powierzchnie szarobrunatne, gładka i chropowata; w domieszce tłuczeń kamienny z białym skaleniem (tabl. VIII, 8). 13. Fragment części przydennej naczynia wazowatego/misy; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny; średnica dna 6 cm (tabl. VIII, 9). 14. Fragment misy z zagiętą do środka górną partią; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego i ceramicznego; średnica wylewu 15 cm (tabl. VIII, 10). 15. Fragment dużej misy półkolistej (?) z pogrubioną do wewnątrz krawędzią, zdobioną naprzemiennymi grupami ukośnych nacięć; powierzchnie gładkie, wewnętrzna czarna, zewnętrzna plamista czarnobrunatna; w domieszce tłuczeń kamienny z widoczną miką; średnica wylewu 29,8 cm (tabl. VIII, 11). 16. 34 fragmenty ceramiki z różnych naczyń, w tym: 2 fragmenty gładkościennej o zewnętrznej powierzchni czarnej, wewnętrznej brunatnej; 4 fragmenty ceramiki o powierzchniach gładkich, zewnętrznej brunatnej, wewnętrznej czarnej; 21 fragmentów ceramiki brunatnej (6 o powierzchni zewnętrznej gładkiej, 3 szorstkiej, 9 chropowatej i 3 fragmenty talerzy-placków, z jednej strony szorstkich lub z odciskami plecionki, z drugiej gładkich); 7 fragmentów ceramiki nieokreślonej, o zniszczonych powierzchniach.

Ar VI A/a

1. 6 fragmentów ceramiki o powierzchniach barwy brunatnej (3 o zewnętrznej powierzchni chropowatej, 2 fragmenty talerzy-placków o jednej powierzchni szorstkiej, a drugiej gładkiej); 1 fragment ceramiki gładkościennej, czarnej.

11

Tabl. VI
Taf. VII
Табл. V

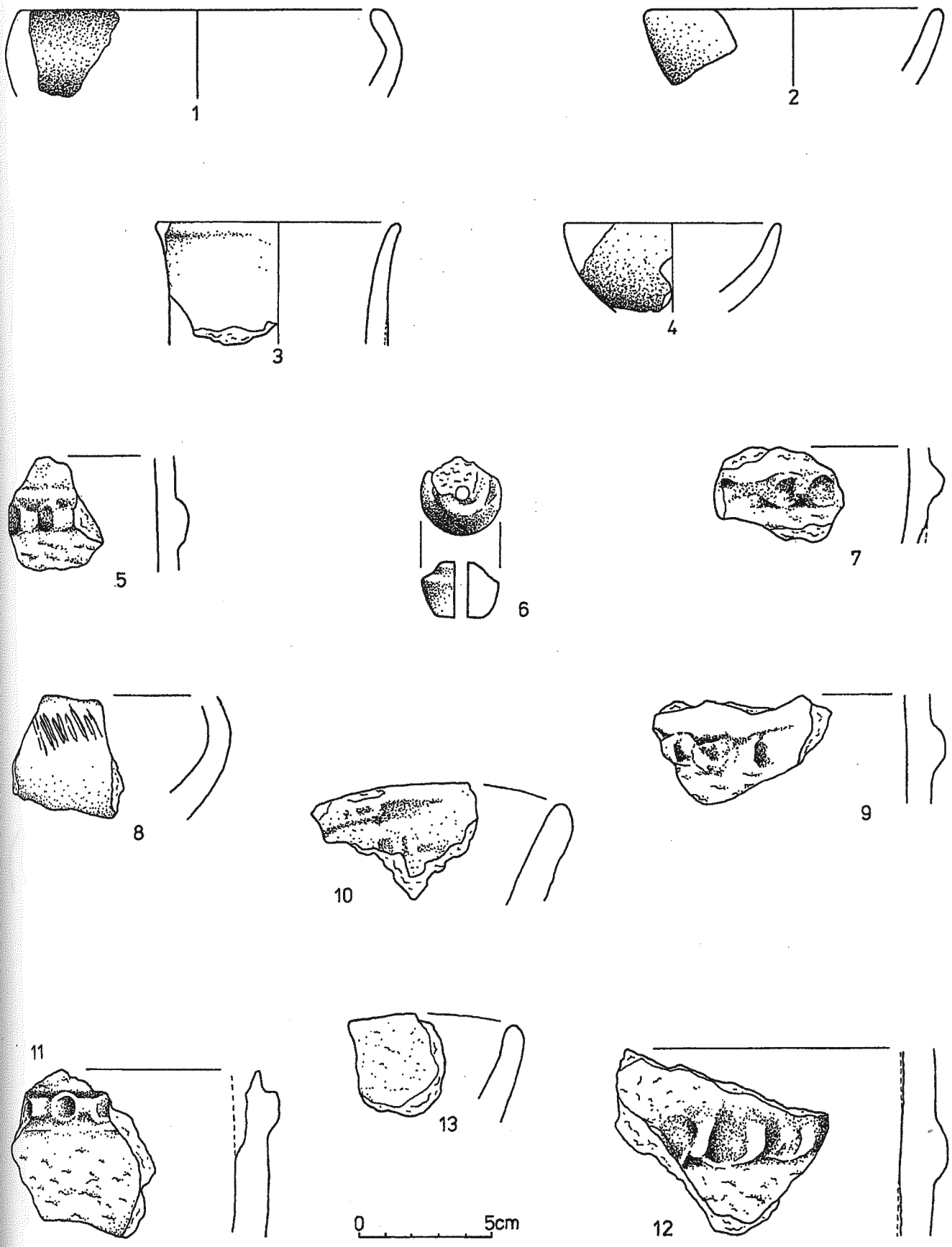

Tabl. VII. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Ceramika z arów: VB/b (1–7), VB/d (8, 9); VC/c (10–13)
Taf. VII. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst. 1. Keramik von den Aren: VB/b (1–7), VB/d (8, 9); VC/c (10–13)
Табл. VII. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам. 1. Керамика с аров: VB/b (1–7), VB/d (8, 9); VC/c (10–13)

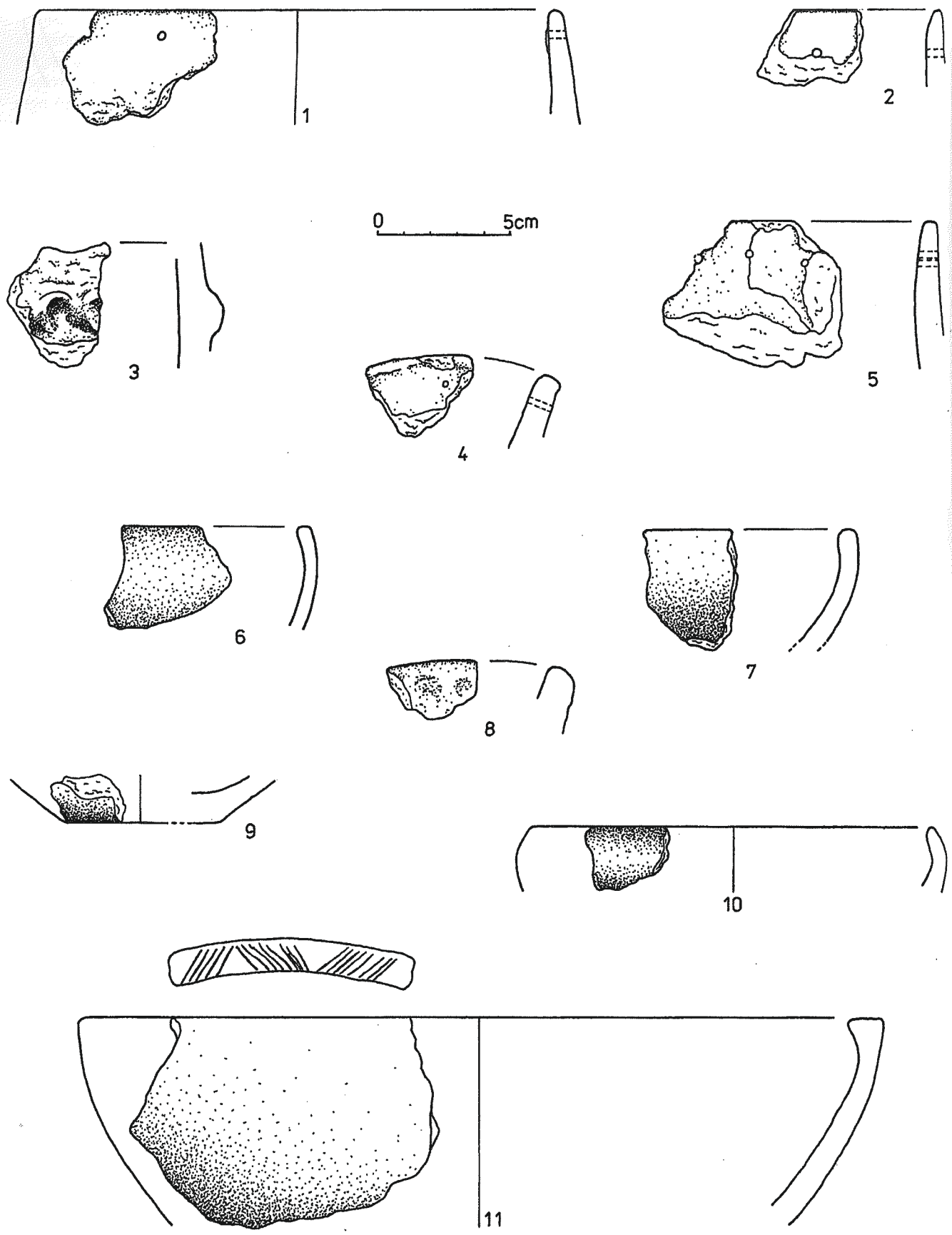

Tabl. VIII. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Ceramika z ara VC/c
Taf. VIII. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst. 1. Keramik vom Ar VC/c
Табл. VIII. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам. 1. Керамика с ара VC/c

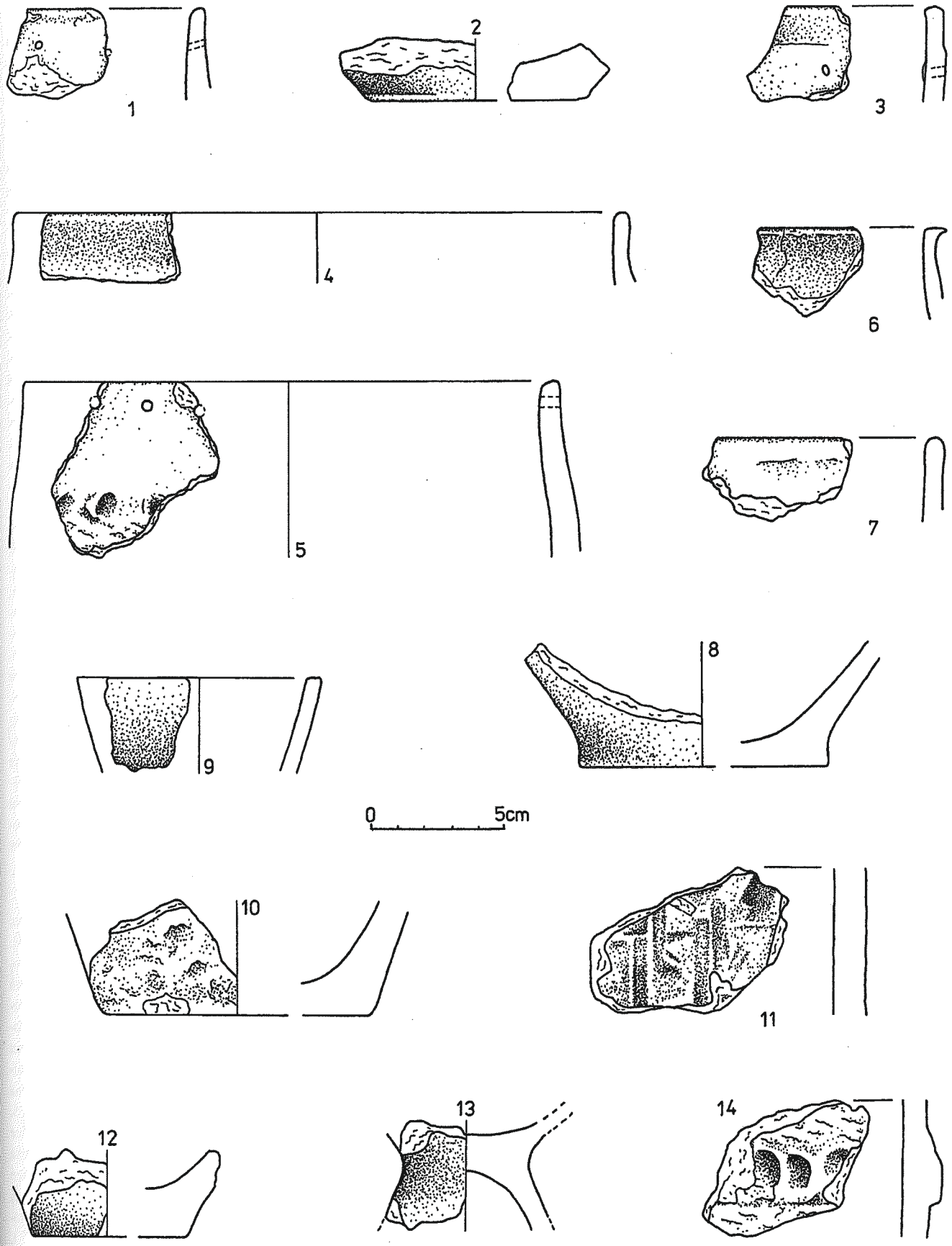

Tabl. IX. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Ceramika z arów: VIC/a (1–3), VIIIA/a (4–8); VIIIB/d (9); VIIIC/a (10); VIIIC/c (11–14)

Taf. IX. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst. 1. Keramik von den Aren: VIC/a (1–3), VIIIA/a (4–8), VIIIB/d (9), VIIIC/a (10), VIIIC/c (11–14)

Табл. IX. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам. 1. Керамика с аров: VIC/a (1–3), VIIIA/a (4–8); VIIIB/d (9); VIIIC/a (10); VIIIC/c (11–14)

Ar VI A/c

1. 20 fragmentów ceramiki o powierzchniach brunatnych (4 szorstkich, 4 chropowatych i 4 talerze-placki o jednej powierzchni szorstkiej lub z odciskami plecionki a drugiej gładkiej; 8 fragmentów ceramiki zniszczonej); 1 kosteczka zwierzęca.

Ar VI C/a

1. Brzegowy fragment naczynia z dziurkami pod krawędzią; powierzchnie szarobrunatne, wewnętrzna szorstka, zewnętrzna gładka; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. IX, 1). 2. Fragment dna; powierzchnie gładkie, wewnętrzna szaroczarna, zewnętrzna brunatna; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica 8 cm (tabl. IX, 2). 3. Brzegowy fragment naczynia z prostym, podkreślonym wylewem i dziurkami nie do końca przekłutymi; powierzchnia wewnętrzna chropowata, szaroczarna, zewnętrzna gładka, brunatna; w domieszce tłuczeń ceramiczny (tabl. IX, 3). 4. 5 fragmentów różnorodnej ceramiki, w tym: 2 fragmenty ceramiki gładkościennej o zewnętrznej powierzchni brunatnej, wewnętrznej czarnej; 3 fragmenty ceramiki o powierzchniach brunatnych (2 chropowatej, 1 fragment talerza-placka, o powierzchni jednej szorstkiej, a drugiej gładkiej).

Ar VIII A/a

1. Brzegowy fragment naczynia wazowatego (?); powierzchnie szarobrunatne, wewnętrzna szorstka, zewnętrzna gładka; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica wylewu 23 cm (tabl. IX, 4). 2. Brzegowy fragment garnka z dziurkami pod krawędzią i odciskami palcowymi poniżej; powierzchnia wewnętrzna gładka, brunatna, zewnętrzna plamista brunatnoszara, szorstka przy wylewie gładka; w domieszce tłuczeń kamienny z widoczną miką; średnica wylewu 20 cm (tabl. IX, 5). 3. Brzegowy fragment naczynia z wyodrębnioną płasko ściętą krawędzią; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; w domieszce drobny tłuczeń kamienny (tabl. IX, 6).
4. Fragment brzegu naczynia garnkowatego z lekko pogrubioną krawędzią; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny (tabl. IX, 7). 5. Fragment dna naczynia wazowatego (?); powierzchnie brunatne, szorstkie; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica dna 9 cm (tabl. IX, 8). 6. 25 fragmentów ceramiki z różnych naczyń, w tym: 1 ceramiki gładkościennej o zewnętrznej powierzchni czarnej, wewnętrznej brunatnej; 11 brunatnej (2 szorstkiej, 8 chropowatej, 1 fragment talerza-placka o jednej powierzchni z odciskami plecionki i drugiej gładkiej); 13 fragmentów ceramiki o powierzchniach zniszczonych.

Ar VIII A/c

1. 17 fragmentów różnorodnej ceramiki, w tym: 1 fragment ceramiki gładkościennej o powierzchni zewnętrznej czarnej, wewnętrznej brunatnej; 6 fragmentów ceramiki o zewnętrznej powierzchni brunatnej, wewnętrznej czarnej (2 o zewnętrznej powierzchni gładkiej, 2 szorstkiej, 2 chropowatej; 2 fragmenty talerzy-placków, barwy brunatnej, których jedna powierzchnia jest szorstka, a druga gładka); 8 fragmentów ceramiki o powierzchniach zniszczonych; 1 okruch krzemienny i 1 fragment ceramiki przepalonej.

Ar VIII B/c

Brak zabytków.

Ar VIII B/d

1. Fragment misy stożkowatej; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica wylewu 9 cm (tabl. IX, 9). 2. 18 fragmentów różnorodnej ceramiki, w tym: 3 fragmenty ceramiki o zewnętrznej powierzchni brunatnej, wewnętrznej czarnej (1 o zewnętrznej powierzchni gładkiej, 2 chropowatej); 2 fragmenty ceramiki o powierzchniach brunatnych, chropowatych; 13 fragmentów ceramiki o powierzchniach zniszczonych.

Ar VIII C/a

1. Przepalony fragment części przydennej garnka; powierzchnia wewnętrzna gładka, zewnętrzna chropowata; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny; średnica dna 10 cm (tabl. IX, 10). 2. Brzegowy fragment naczynia wazowatego o lekko rozchylonym wylewie; powierzchnie szarobrunatne, gładkie; w domieszce tłuczeń ceramiczny i kamienny z miką; średnica wylewu 27 cm (tabl. X, 1). 3. Brzegowy fragment naczynia; powierzchnie brunatne, wewnętrzna szorstka, zewnętrzna wygładzona; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica wylewu 25 cm (tabl. X, 2). 4. Fragment naczynia garnkowatego o rozchylonym wylewie i z dziurkami poniżej krawędzi; powierzchnie szorstkie, szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny z widoczną miką; średnica wylewu 14 cm (tabl. X, 3). 5. Fragment miseczki półkolistej lub czerpaka o gładkich, szarobrunatnych powierzchniach; w domieszce drobny tłuczeń kamienny; średnica wylewu 12 cm (tabl. X, 4). 6. Fragment naczynia garnkowatego o rozchylonym na zewnątrz wylewie i z rzędem dziurek pod krawędzią; powierzchnie szorstkie, szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica wylewu 21 cm (tabl. X, 5). 7. Brzegowy fragment garnka z dziurkami pod wylewem i rzędem odcisków palcowych poniżej; powierzchnie szarobrunatne, wewnętrzna chropowata, zewnętrzna przy wylewie wygładzana; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. X, 6). 8. Fragment brzegowy naczynia; powierzchnie szarobrunatne, gładkie; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny (tabl. X, 7). 9. Brzegowy fragment naczynia garnkowatego z dziurkami pod krawędzią; powierzchnie szarobrunatne, chropowate; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. X, 8). 10. Fragment naczynia wazowatego z częścią zachowanego guzka lub ucha; powierzchnie gładkie, wewnętrzna szarobrunatna, zewnętrzna czarna; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. X, 9). 11. Fragment talerza-placka z dziurkami; powierzchnie szarobrunatne, gładka i chropowata; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. X, 10). 12. Fragment talerza-placka z dziurkami i odciskami paznokciowymi na powierzchni; powierzchnie szarobrunatne, gładka i szorstka; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica 30 cm (tabl. X, 11). 13. 37 fragmentów różnorodnej ceramiki, w tym: 2 fragmenty gładkościenne o zewnętrznej powierzchni brunatnej, wewnętrznej czarnej; 6 fragmentów ceramiki o powierzchniach brunatnych (1 o powierzchni szorstkiej, 4 chropowatej, 1 fragment talerza-placka o jednej powierzchni z odciskami plecionki, a drugiej gładkiej); 29 fragmentów ceramiki o powierzchniach zniszczonych.

Ar VIII C/c

1. Fragment talerza-placka z odciskami plecionki na jednej ze stron; powierzchnie szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. IX, 11). 2. Fragment części przydennej; powierzchnie szarobrunatne, wewnętrzna szorstka, zewnętrzna gładka; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica dna 6 cm (tabl. IX, 12). 3. Fragment pustej nóżki od misy-pucharka; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny (tabl. IX, 13). 4. Fragment naczynia garnkowatego z plastyczną listwą zdobioną odciskami palcowymi; powierzchnie brunatne, wewnętrzna gładka, zewnętrzna chropowacona; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. IX, 14). 5. Fragment misy; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. XI, 1). 6. Część miniaturowego naczyńka (miseczki); powierzchnie gładkie, brunatne; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. XI, 2). 7. Brzegowy fragment garnka o pogrubionej na zewnątrz krawędzi; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny z miką; średnica wylewu 12 cm (tabl. XI, 3). 8. Fragment misy o szerokiej, faliście formowanej i wychylonej na zewnątrz krawędzi; powierzchnie gładkie, zewnętrzna brunatna, wewnętrzna szaroczarna; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica wylewu 18 cm (tabl. XI, 4).

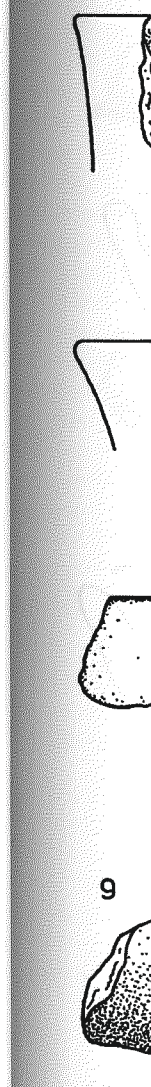

Tabl. X
Taf. X.
Табл. X

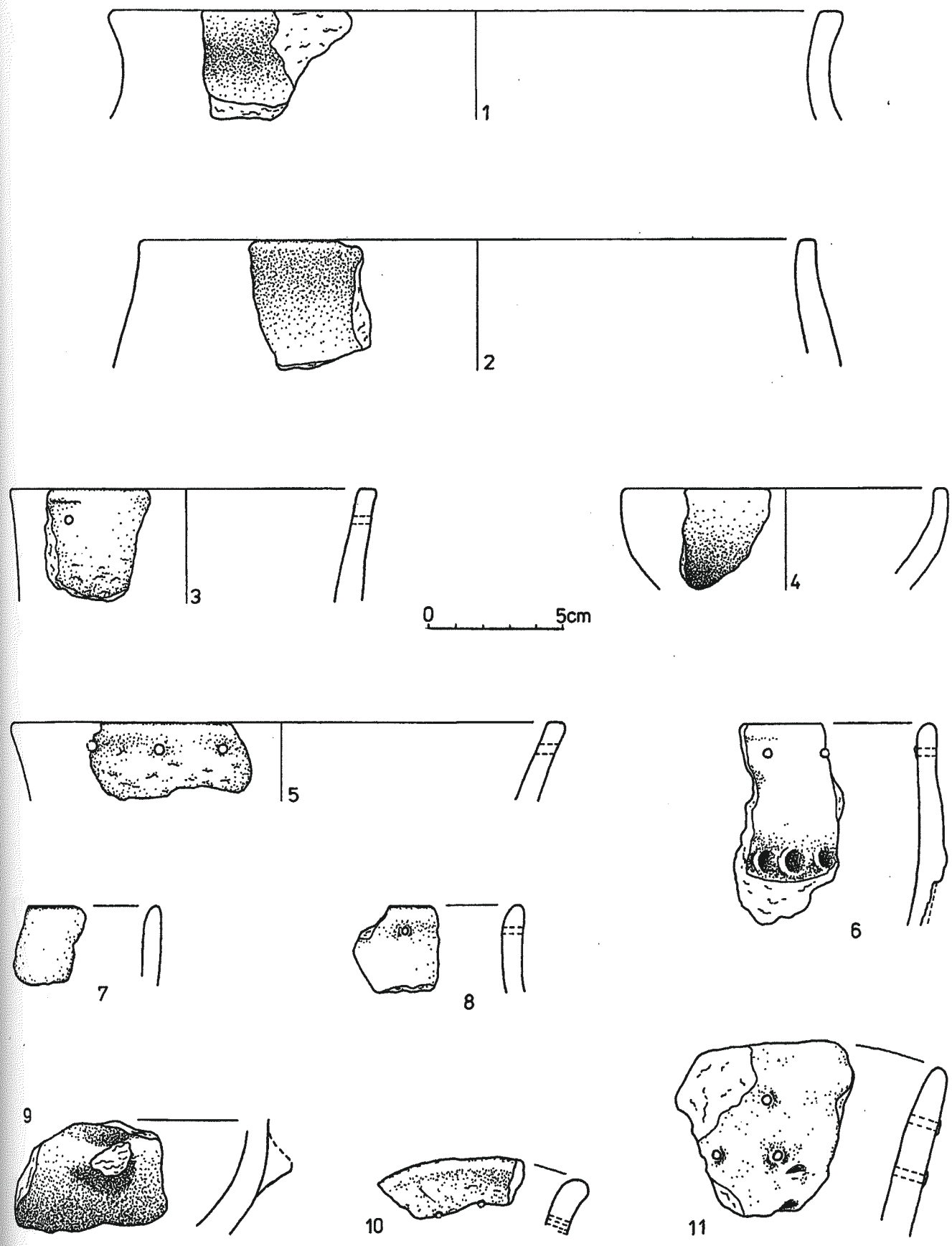

Tabl. X. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Ceramika z ara VIIIC/a
Taf. X. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst. 1. Keramik vom Ar VIIIC/a
Табл. X. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам. 1. Керамика с ара VIIIC/a

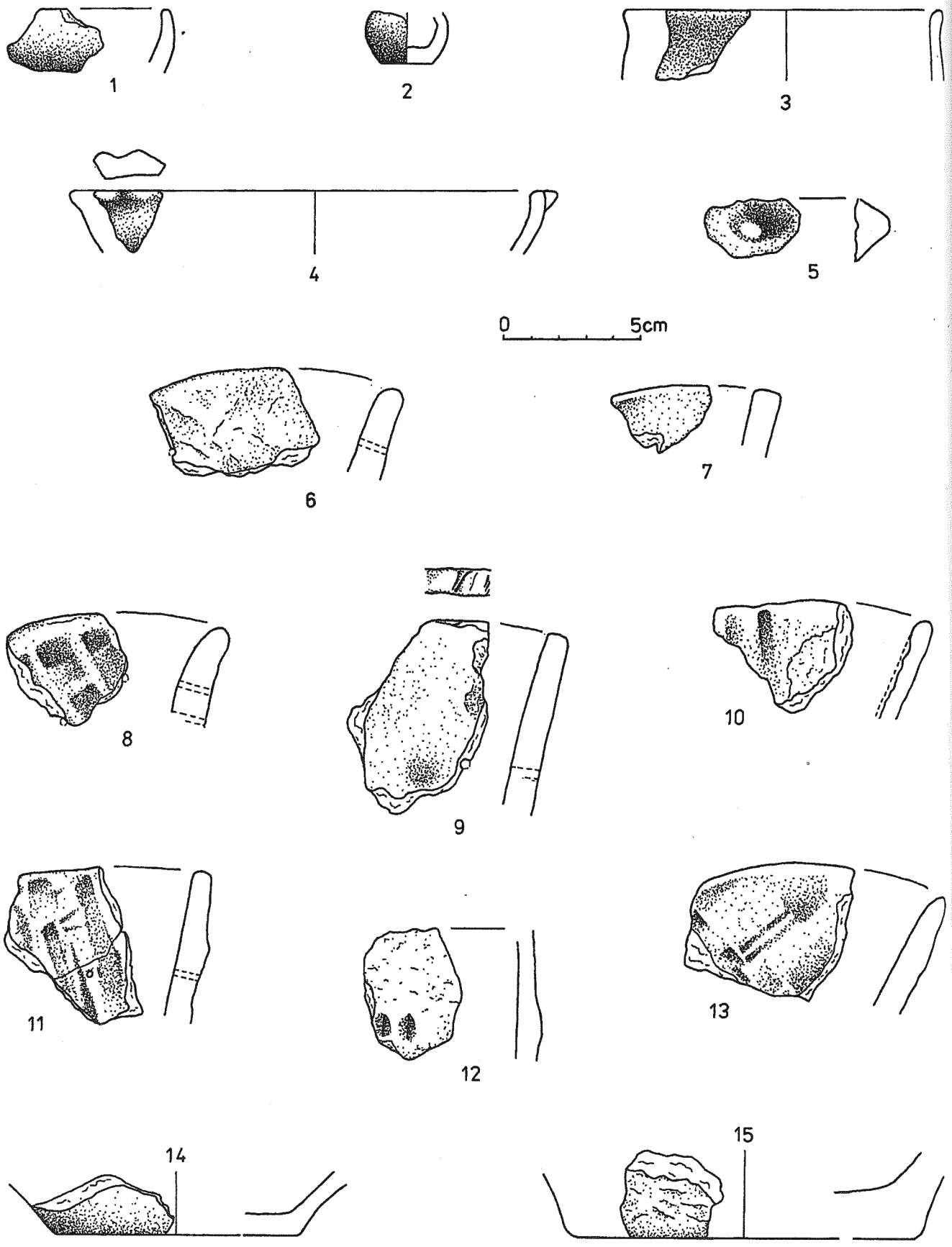

Tabl. XI. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Ceramika z arów: VIIIC/c (1–4); VIIID/a (5–7); VIIID/b (8, 9, 14, 15); VIIID/c (1, 3–7); XD/d (8–14)

Taf. XI. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst. 1. Keramik von den Aren: VIIIC/c (1–4), VIIID/a (5–7), VIIID/b (8, 9, 14, 15), VIIID/c (1, 3–7), XD/d (8–14)

Табл. XI. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам. 1. Керамика с аров: VIIIC/c (1–4); VIIID/a (5–7); VIIID/b (8, 9, 14, 15); VIIID/c (1, 3–7); XD/d (8–14)

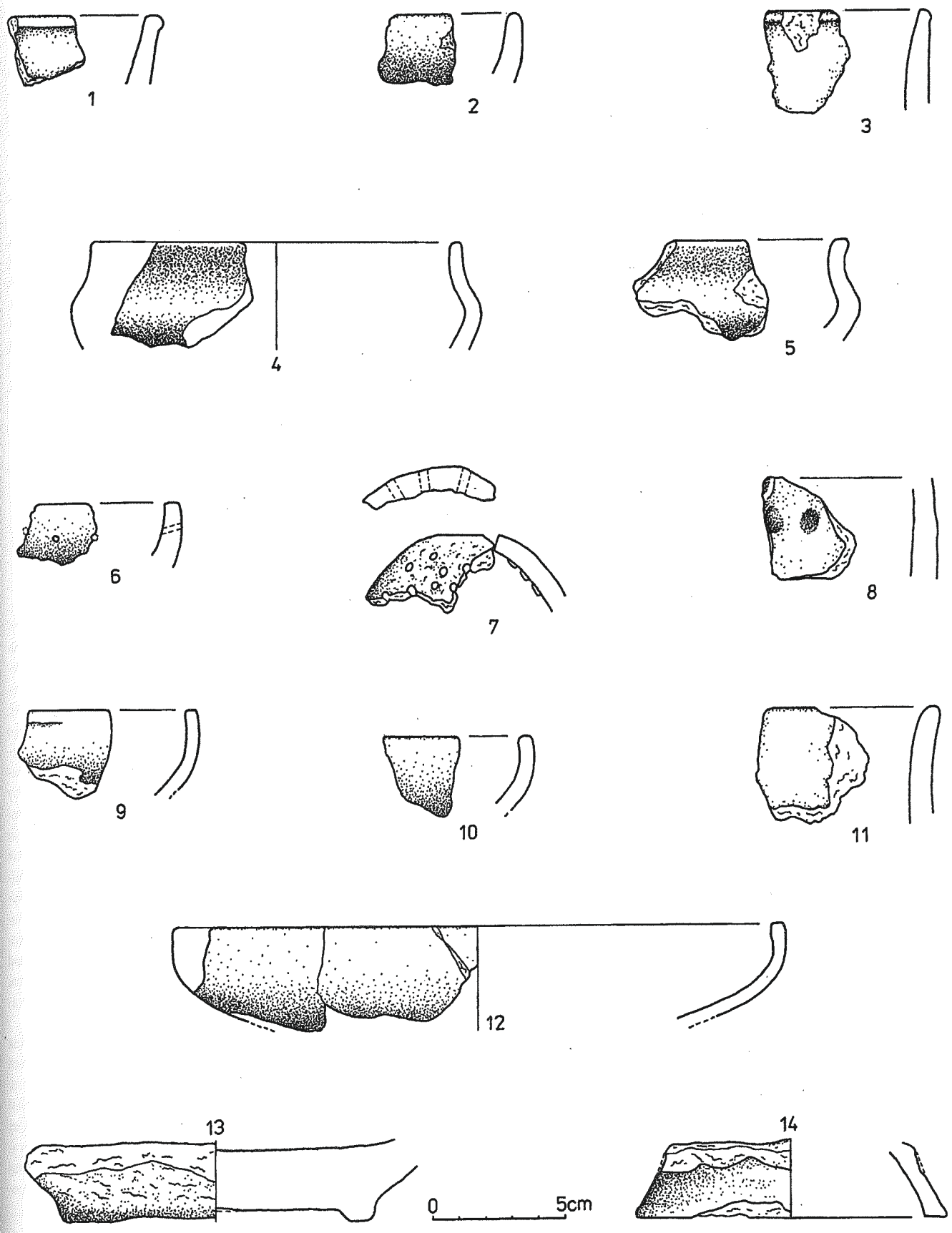

Tabl. XII. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Ceramika z arów: VIIID/b (2); VIIID/c (1, 3–7); XD/d (8–14)
Taf. XII. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst. 1. Keramik von den Aren: VIIID/b (2), VIIID/c (1, 3–7), XD/d (8–14)
Табл. XII. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам. 1. Керамика с аров: VIIID/b (2); VIIID/c (1, 3–7); XD/d (8–14)

9. 71 fragmentów różnorodnej ceramiki, w tym: 23 fragmenty ceramiki o powierzchniach brunatnych (5 o powierzchni zewnętrznej gładkiej, 4 szorstkiej, 14 chropowatej); 48 fragmentów ceramiki o powierzchniach zniszczonych.

Ar VIII C/d

1. 46 fragmentów ceramiki z różnych naczyń, w tym: 3 fragmenty o zewnętrznej powierzchni gładkiej, brunatnej, a wewnętrznej czarnej; 26 brunatnej (2 o zewnętrznej powierzchni gładkiej, 9 szorstkiej, 13 chropowatej, 2 fragmenty talerzy-placków o jednej powierzchni szorstkiej, a drugiej gładkiej); 17 fragmentów ceramiki o powierzchniach zniszczonych.

Ar VIII D/a

1. Mały fragment naczynia z zachowanym guzem; powierzchnia wewnętrzna zniszczona, zewnętrzna gładka, czarna; w domieszce tłuczeń kamienny i mika (tabl. XI,5). 2. Fragment talerza-placka; powierzchnie brunatne, gładka i chropowata; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny; średnica 27 cm (tabl. XI, 6). 3. Fragment talerza-placka; powierzchnie brunatne, gładka i szorstka; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny (tabl. XI, 7). 4. 110 fragmentów ceramiki z różnych naczyń, w tym: 2 ceramiki gładkościennej o zewnętrznej powierzchni czarnej, wewnętrznej brunatnej; 7 fragmentów o zewnętrznej powierzchni brunatnej, a wewnętrznej czarnej (2 o zewnętrznej powierzchni gładkiej, 3 szorstkiej, 2 chropowatej); 40 brunatnej (6 o zewnętrznej powierzchni gładkiej, 5 szorstkiej, 25 chropowatej, 4 fragmenty talerzy-placków o jednej powierzchni szorstkiej lub z odciskami plecionki i drugiej gładkiej); 60 fragmentów ceramiki o powierzchniach zniszczonych.

Ar VIII D/b

1. Fragment talerza-placka z odciskami plecionki na jednej ze stron i dziurkami; powierzchnie szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny (tabl. XI, 8). 2. Fragment dna misy (?); powierzchnie szarobrunatne, wewnętrzna szorstka, zewnętrzna gładka; w domieszce drobny tłuczeń kamienny ze śladami miki i tłuczeń ceramiczny; średnica dna 9 cm (tabl. XI, 14).
3. Fragment talerza-placka z dziurkami i o krawędziach zdobionych dołkami paznokciowymi; powierzchnia gładka, brunatna i szorstka, jasnobrunatna; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. XI, 9). 4. Fragment dna garnka; powierzchnie chropowate, wewnętrzna czarna, zewnętrzna szarobrunatna; w domieszce gruby tłuczeń kamienny; średnica dna 13 cm (tabl. XI, 15).
5. Fragment misy o prostej górnej partii; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny (tabl. XII, 2). 6. 33 fragmenty ceramiki z różnych naczyń, w tym: 1 fragment o zewnętrznej powierzchni brunatnej, gładkiej, a wewnętrznej czarnej; 25 brunatnej (3 o zewnętrznej powierzchni gładkiej, 6 szorstkiej, 9 chropowatej, 7 fragmentów talerzy-placków o jednej powierzchni szorstkiej lub z odciskami plecionki i drugiej gładkiej); 7 fragmentów ceramiki o powierzchniach zniszczonych.

Ar VIII D/c

1. Fragment talerza-placka z odciskami plecionki; powierzchnie szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. XI, 10). 2. Fragment talerza-placka z odciskami plecionki i dziurkami; powierzchnie szarobrunatne; w domieszce dużo tłucznia kamiennego (tabl. XI, 11). 3. Fragment naczynia garnkowatego zdobionego dołkami paznokciowymi; powierzchnie szarobrunatne, wewnętrzna gładka, zewnętrzna chropowata; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. XI, 12).
4. Fragment talerza-placka z odciskami plecionki na jednej ze stron; powierzchnie szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny średnica 24 cm (tabl. XI, 13). 5. Fragment górnej część naczynia o pogrubionym wylewie; powierzchnie szaroczarne, gładkie; w domieszce drobny tłuczeń kamienny (tabl. XII, 1). 6. Brzegowy fragment naczynia garnkowatego; powierzchnie zewnętrzna wygładzana, brunatna, wewnątrz chropowata, szarobrunatna; w domieszce gruby tłuczeń kamienny (tabl. XII, 3). 7. Fragment miseczki lub profilowanego czerpaka; powierzchnie gładkie, szarobrunatne; w domieszce drobny tłuczeń kamienny; średnica wylewu 14 cm (tabl. XII, 4). 8. Fragment profilowanej miseczki esowatej lub czerpaka; powierzchnie gładkie, jasnobrunatne; w domieszce drobny tłuczeń kamienny (tabl. XII, 5). 9. Fragment misy o prostym wylewie z rzędem dziurek pod krawędzią; powierzchnie gładkie, brunatne; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. XII, 6).
10. Fragment naczynia sitowatego; powierzchnie chropowate, szarobrunatne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XII, 7). 11. 92 fragmenty ceramiki różnorodnych naczyń, w tym: 2 ceramiki gładkościennej o zewnętrznej powierzchni czarnej, wewnętrznej brunatnej; 4 fragmenty o zewnętrznej powierzchni brunatnej, a wewnętrznej czarnej (1 o zewnętrznej powierzchni gładkiej, 1 chropowatej); 30 brunatnej (9 o zewnętrznej powierzchni gładkiej, 8 szorstkiej, 13 chropowatej; 56 fragmentów ceramiki o powierzchniach zniszczonych. 2 fragmenty ceramiki przepalonej.

Ar VIII D/d

Brak zabytków.

Ar IX B/a

Brak zabytków.

Ar IX B/b

Brak zabytków.

Ar X D/d

1. Fragment naczynia garnkowatego zdobiony odciskami palcowymi; powierzchnie szorstkie, szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. XII, 8). 2. Brzegowy fragment misy o prostym wylewie; powierzchnie gładkie, brunatne; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. XII, 9). 3. Fragment misy o prostej górnej części; powierzchnie gładkie, szaroczarne; domieszka tłucznia kamiennego (tabl. XII, 10). 4. Brzegowy fragment naczynia garnkowatego o lekko rozchylonych krawędziach; powierzchnie szorstkie, szarobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. XII, 11). 5. Fragment misy stożkowatej (?) o prostej górnej części; powierzchnie gładkie szaroczarne; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica wylewu 23 cm (tabl. XII, 12). 6. Fragment „podniesionego" dna; powierzchnie szorstkie, brunatne; w domieszce dużo tłucznia kamiennego; średnica dna 12 cm (tabl. XII, 13). 7. Fragment pustej nóżki od misy-pucharka; powierzchnie gładkie, jasnobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica podstawy 12 cm (tabl. XII, 14). 8. Brzegowy fragment garnka lekko rozchylonym wylewie i dziurkami pod krawędzią; powierzchnie ciemnobrunatne, wewnętrzna chropowata, zewnętrzna wygładzana; domieszka tłucznia kamiennego i ceramicznego (tabl. XIII, 1).
9. Fragment misy stożkowatej; powierzchnie gładkie, wewnętrzna czarnobrunatna, zewnętrzna jasnobrunatna; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. XIII, 2). 10. 108 fragmentów ceramiki, w tym: 3 fragmenty ceramiki gładkościennej o zewnętrznej powierzchni czarnej, wewnętrznej brunatnej; 36 fragmentów ceramiki brunatnej (12 o zewnętrznej powierzchni gładkiej, 6 szorstkiej, 16 chropowatej, 2 fragmenty talerza-placka o jednej powierzchni z odciskami plecionki, a drugiej gładkiej); 69 fragmentów nieokreślonych o powierzchniach zniszczonych.

Ar XI A/a

1. Fragment naczynia z zachowanym guzkiem; powierzchnie chropowate, jasnobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. XIII, 3).
2. Brzegowy fragment garnka z dziurkami pod krawędzią; po-

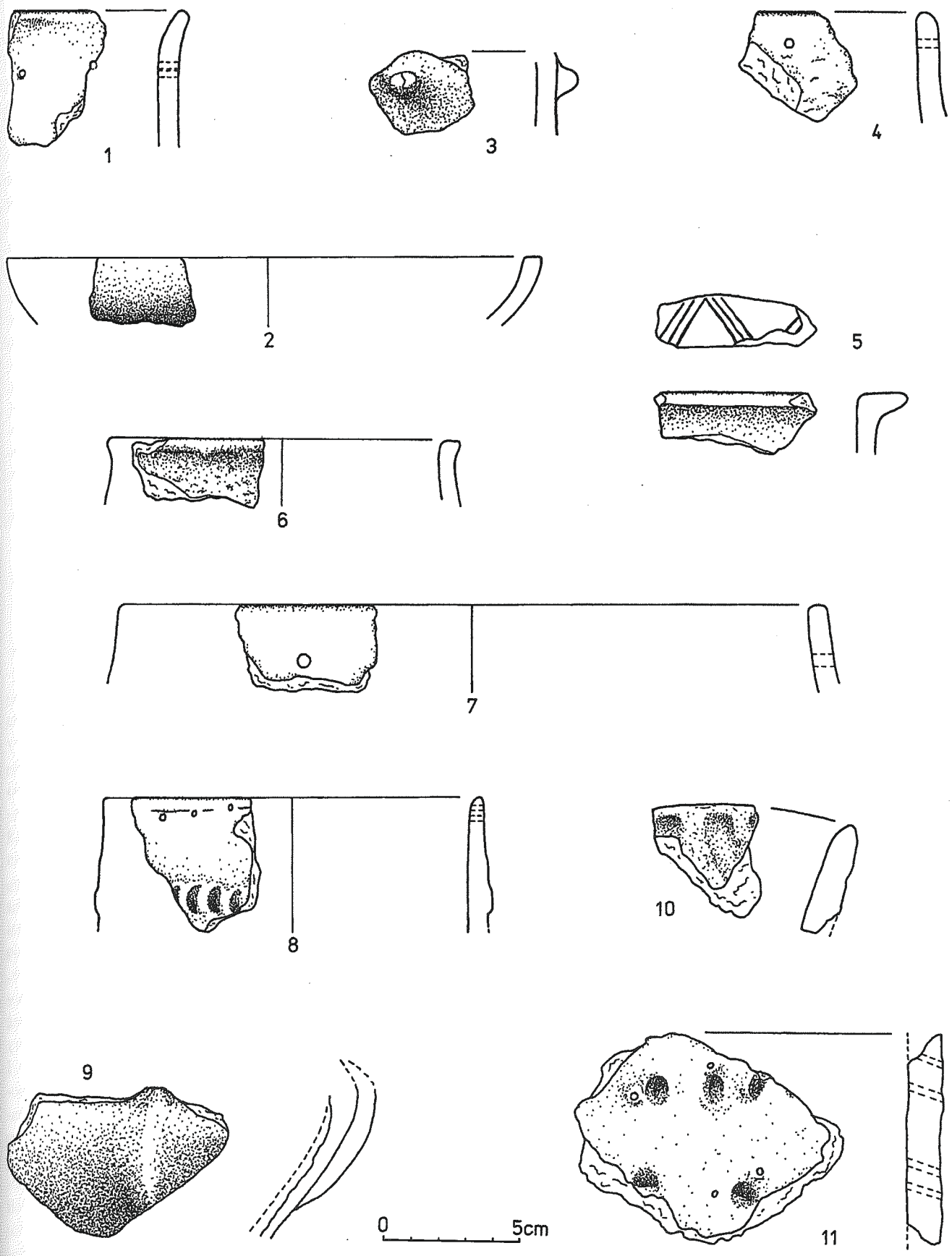

Tabl. XIII. Ostrowy Tuszowskie, pow. Kolbuszowa, stan. 1. Ceramika z arów: XD/d (1, 2); XIA/a (3–7); XIIIC/c (8, 9); XIIA/C (10–11)
Taf. XIII. Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa, Fundst. 1. Keramik von den Aren: XD/d (1, 2), XIA/a (3–7), XIIIC/c (8, 9), XIIA/C (10–11)
Табл. XIII. Островы Тушовские, пов. Кольбушова, пам. 1. Керамика с аров: XD/d (1, 2); XIA/a (3–7); XIIIC/c (8, 9); XIIA/C (10–11)

wierzchnie szorstkie, plamiste brunatnoczarne; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny (tabl. XIII, 4). 3. Fragment brzegu z szeroką, płasko ściętą krawędzią zdobioną grupami rytych, ukośnych kresek; powierzchnie gładkie, jasnobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. XIII, 5). 4. Brzegowy fragment garnka; powierzchnie brunatne, wewnętrzna gładka, zewnętrzna chropowata; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica wylewu 13 cm (tabl. XIII, 6). 5. Brzegowy fragment garnka z dziurkami pod krawędzią; powierzchnie gładkie, wewnętrzna brunatna, zewnętrzna plamista brunatnoczarna; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica wylewu 26 cm (tabl. XIII, 7). 6. 30 fragmentów ceramiki z różnych naczyń, w tym: 3 o powierzchni zewnętrznej gładkiej, czarnej, a wewnętrznej brunatnej; 1 fragment ceramiki o zewnętrznej powierzchni gładkiej, brunatnej, wewnętrznej czarnej; 13 fragmentów o barwie brunatnej (2 o zewnętrznej powierzchni gładkiej, 3 szorstkiej, 8 chropowatej, w tym 1 fragment przepalony); 13 fragmentów o powierzchniach zniszczonych.

Ar XII A/a

1. 28 fragmentów ceramiki, w tym: 1 fragment ceramiki o zewnętrznej powierzchni gładkiej barwy brunatnej, a wewnętrznej czarnej; 20 fragmentów ceramiki brunatnej (2 o zewnętrznej powierzchni gładkiej, 2 szorstkiej, 9 chropowatej, 7 fragmentów talerzy-placków o jednej powierzchni szorstkiej lub z odciskami plecionki, a drugiej gładkiej; 7 fragmentów nieokreślonych o powierzchniach zniszczonych.

Ar XII A/c

1. Fragment talerza-placka z odciskami palców/plecionki na jednej ze stron; powierzchnie ciemnobrunatne; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. XIII, 10). 2. Fragment talerza-placka z dziurkami i dołkami palcowymi; powierzchnie brunatne; w domieszce tłuczeń kamienny i ceramiczny (tabl. XIII, 11).

Ar XII C/a

1. 9 fragmentów ceramiki, w tym: 6 o barwie brunatnej (3 o zewnętrznej powierzchni szorstkiej, 3 chropowatej); 3 fragmenty zniszczonej.

Ar XII C/c

1. Fragment garnka o prostych ściankach, zdobiony dziurkami pod krawędzią I odciskami palcowymi; powierzchnie gładkie, brunatne; w domieszce tłuczeń kamienny; średnica wylewu 14 cm (tabl. XIII, 8). 2. Fragment naczynia wazowatego z poprzeczną listwą na załomie brzuśca; wewnętrzna powierzchnia zniszczona, zewnętrzna gładka, brunatna; w domieszce tłuczeń kamienny (tabl. XIII, 9). 3. 18 fragmentów ceramiki, w tym: 2 o powierzchni zewnętrznej szorstkiej, czarnej, a wewnętrznej brunatnej; 2 fragmenty ceramiki o zewnętrznej powierzchni gładkiej, brunatnej, wewnętrznej czarnej (1 o powierzchni zewnętrznej gładkiej, 1 chropowatej); 6 fragmentów o barwie brunatnej (3 o zewnętrznej powierzchni gładkiej, 2 szorstkiej, 1 fragment talerza-placka o jednej powierzchni szorstkiej, a drugiej gładkiej); 8 fragmentów o powierzchniach zniszczonych.

3. ANALIZA ŹRÓDEŁ

Dokumentacja wykopalisk zarówno rysunkowa, jak i zawarta w dzienniku badań jest bardzo niepełna. W większości przypadków brak jest rysunków profili, a powiązanie materiałów zabytkowych z określonymi obiektami jest prawie niemożliwe. W przebadanych 5 wykopach o powierzchni 2,6 ara zarejestrowano w sumie 9 jam i 3 domniemane obiekty. Układ stratygraficzny wyglądał następująco: I – humus, II – żółty piasek przemieszany z humusem, III – żółty piasek z domieszką brunatnego (warstwa kulturowa), IV – calec.

Większość obiektów posiadała kształty koliste lub do kolistego zbliżone (obiekty nr: 1, 2, 4, 9 + obiekt (?) w arze VIII ćw. C/c) o średnicy od ok. 0,75 – 1,25 m. Analogiczne kształty, tylko mniejszych wymiarów miały 2 obiekty (?) w arze I A/a i V C/c. Ponadto wystąpiły 2 jamy owalne (obiekty nr 3 i 6) o większych wymiarach oraz obiekty o kształcie nieregularnym (jamy nr: 5, 7, 8) charakteryzujące się największymi rozmiarami (ob. 7 i 8). Wypełnisko jam stanowił piasek nieco ciemniejszy i bardziej zbity w porównaniu z warstwą kulturową (K. Moskwa 1976, s. 251). Jamy zawierały fragmenty naczyń. Wystąpiły również przepalone w ogniu kamienie, kości zwierzęce, ślady spalenizny oraz odłupki krzemienne (K. Moskwa 1976, s. 251).

Kryteriom uznającym jamy za obiekty mieszkalne, ziemianki lub półziemianki (J. Michalski 1983, s. 151) odpowiadałaby jedynie jama nr 6 (ryc. 5). Rysowała się ona jako wydłużony owal o wymiarach ok. 2,3 x 1,4 m. Ponadto na działkę tę przypada bogaty inwentarz ceramiczny (ryc. 8). Podobne obiekty znane są z osady w Białobrzegach (S. Czopek 1997, ob. 9, 12). Wymiary jamy 7 (ok. 2,9 x 1,9) mogłyby także wskazywać, iż jest to obiekt mieszkalny, jednak bardzo nieregularny kształt i brak profilu obiektu utrudnia wypowiedzenie się z większą pewnością o jej mieszkalnym charakterze. Podobną funkcję mieszkalną być może spełniała jama nr 8. Zarejestrowana część obiektu posiadała wymiary ok. 1,4 x 2 m i prawdopodobnie palenisko w płn. części. Natomiast jamy, które można uznać za zasobowe (J. Michalski 1983, s. 156) to obiekt nr 3 o owalnym kształcie, nieckowatym profilu i o stosunkowo niewielkich wymiarach (1,4 x 0,9 m). Także jamę znajdującą się w arze VIII C/c o kolistym kształcie, nieckowatym profilu i wymiarach 0,72–0,8 m, można zaliczyć do tej grupy. Cztery kolejne jamy (obiekty nr 1, 2, 4 i 9), sugerując się jedynie ich zrekonstruowanymi kształtami – dosyć regularnymi, kolistymi lub zbliżonymi do kolistych – oraz stosunkowo niewielkimi rozmiarami (ok. 1 m), można również zaliczyć do jam o przeznaczeniu gospodarczym. Jamy o podobnych kształtach wystąpiły również w Turbi (M. Zeylandowa 1963, ryc. 2, 19). Małe wymiary oraz owalny kształt obiektów (?) znajdujących się w ćw. I A/a i V C/c sugerują, iż prawdopodobnie są to dołki posłupowe. Niestety, brak jest ich profili oraz opisu w dzienniku badań. Jama nr 5 o nieregularnym kształcie jest obiektem o nieokreślonym przeznaczeniu.

Wyrywkowość badań i niepełna dokumentacja nie pozwalają na wysnucie daleko idących wniosków. Jeżeli przedstawiona interpretacja byłaby słuszna, to można mówić o 2, 3 ziemiankach znajdujących się w płd. części przekopanej osady, zaś na północ od nich znajdowałoby się zgrupowanie mniejszych jam, prawdopodobnie o charakterze gospodarczym.

Widoczny byłby wówczas podział osady na 2 części: płd. - z obiektami mieszkalnymi (obiekty nr 6, 7 i 8) i płn. z obiektami o charakterze gospodarczym. Także zestawienie ilość materiału ceramicznego przypadającego na działkę nie prowadzi do żadnych konstruktywnych wniosków (ryc. 7).

Całość materiału ceramicznego uzyskanego w czasie badań w 1962 roku to 2315 fragmentów ceramiki lepionej ręcznie. Charakteryzuje się ona znacznym stopniem rozdrobnienia i zniszczenia powierzchni. Niemal połowę zbioru stanowią fragmenty ceramiki o znacznym stopniu destrukcji, nie dające się bliżej określić. Znacznie mniej zachowało się części brzegowych, brzuśca i den przydatnych do analizy stylistycznej i określenia chronologii. Ukazuje to tabela I. Brak wydzielenia materiałów w warstwach i obiektach zmusza do traktowania wszystkich fragmentów jako jednego zbioru.

Tabela I

Udział poszczególnych części morfologicznych naczynia w zbiorze ceramiki GT w Ostrowach Tuszowskich stan. 1

	Brzegi	Dna	Brzuśce	Całość materiału
Ilość	116	44	1153	2315
%	5,0	1,9	49,8	100

Pod względem technologicznym ceramikę z tego stanowiska można podzielić na 4 podstawowe grupy:

I – ceramika o powierzchni zewnętrznej czarnej, a wewnętrznej brunatnej,

II – ceramika o powierzchni zewnętrznej brunatnej, a wewnętrznej czarnej,

III – ceramika obustronnie brunatna,

IV – ceramika obustronnie czarna.

Wśród tych grup można wydzielić jeszcze mniejsze jednostki różniące się fakturą powierzchni (S. Czopek 1997, s. 65). Ilościowy i procentowy udział poszczególnych grup, jak i ceramiki nieokreślonej technologicznie, którą stanowią fragmenty bardzo zniszczone, przedstawia tabela II.

Pomijając znaczny procent ceramiki zniszczonej, najliczniej reprezentowana jest ceramika III grupy (46,3%) o powierzchniach obustronnie brunatnych. Wśród niej z kolei większość stanowią fragmenty o powierzchni zewnętrznej chropowatej.

Zestawiając ceramikę z Ostrowów Tuszowskich stan. 1 z materiałami uzyskanymi z innych osad (S. Czopek 1997, s. 66) – tabela III – widać, iż rozkład poszczególnych grup technologicznych zbliżony jest do innych stanowisk osadowych grupy tarnobrzeskiej. Można stwierdzić podobny procentowy udział ceramiki I, II i III grupy technologicznej. Wystąpiła również ceramika grupy IV o powierzchniach gładkich, czarnych, która wśród porównywanych stanowisk wystąpiła jedynie w Białobrzegach, stan. 5.

Wśród całego zbioru można wyróżnić fragmenty garnków, mis, naczyń wazowatych i talerzy-placków.

Garnki

Do najliczniej reprezentowanych form ceramicznych należą naczynia garnkowate wykonane z gliny z domieszką tłucznia kamiennego. Mają one powierzchnie gładkie lub szorstkie i chropowate wygładzane tylko przy wylewie i dnie, o barwie szarobrunatnej. Są to naczynia jajowate, o górnej części prostej lub lekko zagiętej do wewnątrz, ogólnie zaliczane do typu II wg K. Moskwy datowanego na III fazę rozwoju grupy tarnobrzeskiej (K. Moskwa 1976, s. 54–60). Występują one masowo w kulturze łużyckiej i można wskazać wiele analogii z osad i cmentarzysk (np. Turbia stan.1, Trzęsówka stan. 1, Wola Rzeczycka stan.1, Białobrzegi stan. 5). Wśród nich można wyróżnić: ceramikę o powierzchni gładkiej, niezdobionej, bez dziurek pod wylewem (tabl. VI, 12; X, 2; XI, 3), którą można zaliczyć do typu II/1/a, jak też zdobioną rzędem dziurek pod wylewem (tabl. I 6, 15; II 1; III 1; V 3; VIII 1, 2, 5; X 8; XIII 4, 7) zaliczaną do typu II/1/b wg K. Moskwy (1976, s. 55). Poza jednym fragmentem wyróżniającym się prostym podkreślonym brzegiem i nie przekłutymi do końca dziurkami (tabl. IX 3), pozostałe posiadają otwory przekłute na wylot. Poza tym najczęściej zdobione są także listwą plastyczną z odciskami palcowymi, czasami występuje ornament paznokciowy poniżej wylewu (tabl. IX 5; X 6; XIII 8). Dwa fragmenty z dziurkami pod wylewem wyróżniają się wyraźnie rozchyloną górna częścią (tabl. X 3, 5), które posiadają analogie w materiałach z Białobrzegów stan. 5 (S. Czopek 1997, tabl. VI 15, 17, 20).

Misy

Na stanowisku tym najliczniej występują misy półkoliste o lekko łukowatych ściankach (tabl. II 5; VI 6, 9; XI 1; XII 2) wydzielonych jako typ I/1 przez K. Moskwę (1976, s. 74), uważane za formy długotrwałe i najbardziej rozpowszechnione w kulturze łużyckiej. Ze względu na stopień wychylenia

Tabela II

Zestawienie ilościowe poszczególnych grup technologicznych ceramiki
Oznaczenia: gł. – gładkie, sz. – szorstkie, chr. – chropowacone, tal.-pl. – talerze– placki, N/Z – nieokreślone/zniszczone

	Gt I		Gt II			Gt III				Gt IV	N/Z	Razem
Powierzchnia zewnętrzna	gł.	sz.	gł.	sz.	chr.	gł.	sz.	chr.	tal.-pl.*			
Ilość	104	3	69	18	24	243	181	537	112	22	1002	2315
%	4,5	0,1	2,3	0,8	1,0	10,5	7,8	23,2	4,9	1,0	43,3	100
Razem	107		111			1073				22	1002	2315
%	4,6		4,8			46,3				1,0	43,3	100

* talerze-placki zostały wyodrębnione ze względu na posiadanie jednej powierzchni gładkiej, a drugiej szorstkiej lub zdobionej różnorodnymi odciskami

Tabela III

Zestawienie poszczególnych grup technologicznych ceramiki z osad grupy tarnobrzeskiej

Stanowisko / Grupy technologiczne	Ostrowy Tuszowskie 1		Białobrzegi 5		Tarnobrzeg Zakrzów 1		Trzęsówka 2	
	n	%	n	%	n	%	n	%
I	107	8,1	98	1,3	237	9,7	425	16,7
II	111	8,5	223	2,3	169	6,9	255	10,0
III	1073	81,7	7193	92,0	2039	83,4	1871	73,3
IV	22	1,7	263	3,4	–	–	–	–
Razem	1313	100	7817	100	2445	100	2551	100

Uwaga: za 100 % przyjęto wyłącznie określoną technologicznie, nie uwzględniono ceramiki o powierzchniach zniszczonych, nieokreślonych

krawędzi można wydzielić wśród nich misy o górnej partii: prostej (tabl. VI 5;VIII 7; XII 9, 10), lekko wgiętej do środka (tabl. I 1, 8; VIII 6), odpowiadające typowi I/2 datowanemu na III fazę, lub z ostro załamanym brzuścem i brzegiem skierowanym do wewnątrz (tabl. VII 1; VIII 10) wydzielonym jako typ III, występujący w schyłkowej fazie grupy tarnobrzeskiej (K. Moskwa 1976 s. 75-78). Wśród mis półkolistych uwagę zwraca okaz z poszerzoną, płasko ściętą krawędzią zdobioną naprzemiennymi grupami skośnych kresek. Analogie dla takiej misy możemy znaleźć wśród materiałów datowanych na III fazę z osad w Turbi (M. Zeylandowa 1963, tabl. II 1-3) oraz w Zawadzie (B. Chomentowska 1989, tabl. III 6). Dosyć nietypowe dla mis zdobienie dziurkami pod krawędzią posiada jeden fragment (tabl. XII, 6). Analogiczną formę znaleziono w materiałach osadowych z III fazy rozwoju GT w Tarnobrzegu-Zakrzowie, stan. 1 (J. Podgórska-Czopek, S. Czopek 1991, tabl. II, 19). Misy z dziurkami, ale o powierzchniach chropowaconych, znane są z GT na Kielecczyźnie oraz na terenie grupy wschodniomazowiecko-podlaskiej (A. Matoga 1989, ryc. 2b; T. Węgrzynowicz 1973, ryc. 13f).

Drugą grupę stanowią misy o prostych ściankach, stożkowato rozszerzających się ku górze. U K. Moskwy jest to typ I/5 (K. Moskwa 1976, s.75), zaliczany do form długotrwałych.

Misy – pucharki

Zachowały się również 2 fragmenty pustych nóżek pochodzące z mis-pucharków (tabl. IX 13; XII 14), które mają analogie na osadzie w Turbi (M. Zeylandowa 1996, tabl. III 8, 11; VII 16). Są to naczynia trudne do datowania, w kulturze łużyckiej występujące już od IV okresu epoki brązu do początku okresu lateńskiego włącznie, a na terenie płd.-wsch. Polski łączone z okresem halsztackim.

Kubek-czerpak

Nie mamy zachowanego w całości ani zrekonstruowanego takiego naczynia. Kilka fragmentów ceramiki mogło pochodzić z tego typu naczyń (tabl. VII 2, 4; X 4 – czerpak lub miseczka półkolista; XII 4, 5 – profilowany czerpak lub misa). Trudno jednak jednoznacznie je zaklasyfikować.

Naczynia wazowate

Występują w niewielkiej ilości, reprezentowane są głównie przez części środkowe naczyń oraz w niewielkim stopniu przez części brzegowe. Brak całego lub zrekonstruowanego naczynia uniemożliwia dokładniejszą klasyfikację. Na podstawie ornamentyki części brzuśca możemy uściślić datowanie. Ornament pseudosznurowy (tabl. IV 6; I 12) charakterystyczny jest wyłącznie dla III fazy, zaś fragment z krótkimi ukośnymi listewkami (tabl. IV 5) najpewniej łączy się ze schyłkiem okresu halsztackiego (K. Moskwa 1976, s. 64). Ponadto występującymi zdobieniami o szerszej chronologii są ukośne żłobki na brzuścu (tabl. VII 8) lub w miejscu przejścia szyjki w brzusiec (tabl. IV 3); guzy (tabl. X 9) oraz poprzeczne listwy (tabl. XIII 9). Zachowane fragmenty brzegowe to proste szyjki niekiedy o nieznacznie wychylonych na zewnątrz krawędziach (tabl. X 1; VII 3).

Talerze-placki

Wśród całego zbioru ceramiki 4,9 % stanowią fragmenty talerzy-placków, dosyć rozpowszechnione na osadach kultury łużyckiej (K. Moskwa 1976, s. 82). Wyróżnić tutaj można fragmenty nie zdobione o jednej powierzchni szorstkiej, a drugiej gładkiej dziurkowane (tabl. I 7; III 4; VIII 4; X 10), jak i bez dziurek (tabl. I 10; III 5; V 7; VII 3; XI 6, 7). Zachowane części przykrawędne pozwalają na określenie ich średnicy, która wynosiła ok. 27–30 cm. Drugą grupę stanowią okazy, w których jedna powierzchnia zdobiona jest różnorodnymi odciskami, w tym również plecionych mat, powstałymi prawdopodobnie podczas ich formowania. Elementy te pełniły przypuszczalnie funkcję bardziej użytkową niż zdobniczą. W grupie tej można wymienić okazy o powierzchni pokrytej: odciskami plecionki (tabl. II 13; IV 10; V 6; VII 10; IX 11; XI 8, 10, 11, 13) o mniejszej średnicy ok. 24 – 25 cm; odciskami paznokciowo-palcowymi (tabl. II 14; III 3; XIII 11) i paznokciowymi (tabl. X 11); oraz odciskami palców (tabl. II 12; III 6; IV 12; VI 7; VIII 8). Wiele fragmentów oprócz rozmaitych odcisków posiada także dziurki przekłute na wylot, a szczególną uwagę zwraca jeden fragment talerza-placka o zdobionej krawędzi (tabl. XI 9). Zabytki te datowane są na czasy od V okresu epoki brązu do schyłku okresu halsztackiego włącznie.

Talerze-placki były zapewne typowo użytkowymi formami, ale ich funkcja nie jest do końca wyjaśniona. Talerze z dziurkami mogły służyć jako pokrywy. Wówczas otworki umożliwiałyby odpływ pary i zapobiegałyby kipieniu. W połączeniu z różnorodnymi ornamentami mogły również pełnić funkcję podkładek do pieczenia podpłomyków. Wówczas nierówna powierzchnia uniemożliwiałaby przywieranie pieczonej potrawy. Możliwa też jest ich funkcja jako talerzy w dzisiejszym tego słowa znaczeniu (M. Węgrzynowicz 1973, s. 283). Wysuwano również hipotezę używania talerzy jako podkładek do lepienia naczyń (M. Zeylandowa 1963, s. 283).

Naczynia sitowate

Reprezentowane na naszym stanowisku przez jeden, fragmentarycznie zachowany okaz o chropowaconych powierzchniach, z dziurkami wypychanymi od zewnątrz i z większym otworem u podstawy (tabl. XII 7). Fragmenty cedzideł pochodzą z osady GT w Zawadzie datowanej na III fazę (B. Chomentowska 1989, tabl. III 14) oraz z Zaborcza (W. Blajer 1984, tabl. II 5). Naczynia sitowate występują w kulturze łużyckiej w III-IV okresie epoki brązu oraz w okresie halsztackim. Biorąc pod uwagę cały materiał, w którym je znaleziono, zapewne należy łączyć je z okresem halsztackim.

Naczynia miniaturowe

Można wymienić tu jedno, fragmentarycznie zachowane naczyńko o największej szerokości brzuśca wynoszącej 3 cm (tabl. XI 2). Wśród materiałów osadowych, formy o tak małych rozmiarach występują w Zawadzie (B. Chomentowska 1989, tabl. III 4).

Przęśliki

Znaleziono jeden przęślik o ciekawym kształcie, zbliżonym do dwustożkowatego naczynia wazowatego (tabl. VII 6). Przęślik o podobnej formie występuje wśród materiałów z osady w Zawadzie (B. Chomentowska 1989, tabl. III 18).

Ceramika odkryta na osadzie w Ostrowach Tuszowskich jest w znacznej części zdobiona. Najczęściej spotykanym zdobieniem, pełniącym prawdopodobnie funkcję użytkową, są dziurki występujące pod krawędziami naczyń garnkowatych. Otworki te prawdopodobnie były przydatne do umocowywania tkaniny na wylewie naczynia w celu osłonięcia jego zawartości (M. Węgrzynowicz 1973, s. 44). Zdobienie takie występuje niemal wyłącznie w III fazie i jest charakterystyczne dla wschodnich grup kultury łużyckiej (K. Moskwa 1976, s. 97 i n.). Kolejnym często występującym zdobieniem są listwy plastyczne na chropowaconych garnkach charakterystyczne dla III fazy rozwoju GT. Inne elementy plastyczne to występujące jako dookolny rząd odciski palcowe na garnkach (np. tabl. III 2) lub na jednej ze stron talerzy-placków (np. tabl. IV 12) również datowane na III fazę. Wśród ornamentów rytych oprócz ukośnych żłobków, dwa fragmenty (tabl. I 12, IV 6) zdobione są tzw. ornamentem pseudosznurowym o kompozycji krzyżujących się linii (tabl. I 12, IV 6). Wykonywany on był wyłącznie na naczyniach wazowatych przez odciskanie w glinie zwojów tordowanych ozdób, np. naszyjników (G. Dmochowska 1990 s. 71, 74). Jest to element pojawiający się dopiero w III fazie rozwoju grupy tarnobrzeskiej. Ciekawe, rzadko spotykane jest zdobienie krawędzi misy rytymi kreskami (tabl. VIII 11). Na podstawie analogicznych naczyń (M. Zeylandowa 1963, tabl. II 1, 3; J. Podgórska-Czopek, S. Czopek 1991, tabl. I 6) ornament nacinany na krawędziach mis można datować na III fazę GT.

4. PODSUMOWANIE

Materiał ceramiczny pochodzący z osady w Ostrowach Tuszowskich wykazuje jednolitość form, które należy datować na III fazę rozwoju grupy tarnobrzeskiej (prawdopodobnie jej młodszy odcinek – por. S. Czopek 1989) przypadającej na okres halsztacki i początki lateńskiego. Na okres ten wskazują przede wszystkim takie elementy jak garnki zdobione dziurkami pod krawędzią i ornamentem plastycznym w postaci listew poniżej, ornament pseudosznurowy występujący na naczyniach wazowatych czy też misy z górną partią skierowaną do wewnątrz. Pierwszy z tych ornamentów może również wskazywać na powiązania ze wschodnimi grupami kultury łużyckiej. Materiały pochodzące z tej osady posiadają wiele analogii wśród stanowisk osadowych grupy tarnobrzeskiej. Najwięcej podobnych form naczyń występuje na stanowisku już po drugiej stronie Wisły, w miejscowości Zawada. Z kolei do osady w Białobrzegach, oprócz podobnych form naczyń upodabnia ją wystąpienie ceramiki obustronnie czarnej, gładkościennej, której nie ma na innych stanowiskach. Ponadto analogie są też widoczne na innych osadach takich jak w Turbi czy Tarnobrzegu-Zakrzowie.

Lokalizacja tej osady nie różni się zasadniczo od położenia typowych osad grupy tarnobrzeskiej. Odsłonięta powierzchnia jest zbyt mała, aby móc określić jej kształt oraz funkcję. Można jedynie zwrócić uwagę, iż możliwy był podział na część mieszkalną i gospodarczą. W południowej części grupowałyby się obiekty interpretowane jako mieszkalne, a na północ od nich gospodarcze.

Wyrywkowość badań spowodowana prowadzeniem eksploracji małymi jednostkami (działkami) oraz wydzielanie ceramiki jedynie w ich obrębie, nieco obniża wartość uzyskanych źródeł. Jest to jednak kolejne, z niewielu poznanych stanowisk osadowych grupy tarnobrzeskiej i w pewnym stopniu stanowi uzupełnienie wiadomości na temat jej osadnictwa.

Blajer W.
1984 *Stanowisko grupy tarnobrzeskiej w Zaborczu i Księżniczach*, woj. Rzeszów, „MSROA 1976–1979", s. 207–213.
Chomentowska B.
1989 *Osada kultury łużyckiej grupy tarnobrzeskiej w Zawadzie, gmina Połaniec, woj. tarnobrzeskie, w świetle ostatnich badań*, (w:) Grupa tarnobrzeska kultury łużyckiej, Rzeszów, s. 325–342.
Czopek S.
1989 *Z badań nad schyłkową fazą grupy tarnobrzeskiej*, (w:) Grupa tarnobrzeska kultury łużyckiej, Reszów, s. 241–261.
1992 *Badania stanowisk z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza prowadzone przez Muzeum Okręgowe w Rzeszowie w latach 1985–1990*, „MSROA 1985–1990", s. 167–183.
1997 *Osada grupy tarnobrzeskiej na stanowisku nr 5 w Białobrzegach, woj. rzeszowskie*, „MSROA", t. 17, s. 29–77.
Czopek S., Podgórska-Czopek J.
1990 *Materiały z osad kultury łużyckiej (grupy tarnobrzeskiej) i kulturyprzeworskiej ze stanowiska 1 w Tarnobrzegu-Zakrzowie*, „MSROA 1980–1984", s. 71–114.
Dmochowska G.
1991 *Ornamentyka wyrobów metalowych i naczyń grupy tarnobrzeskiej kultury łużyckiej*, „WA", t. 50 (1985), s. 51–94.
Michalski J.
1983 *Zagadnienia systematyzacji i interpretacji obiektów nieruchomych (ze studiów nad osadami otwartymi kultury łużyckiej)*, „Mat. Star. i Wcz.", t. 5, s. 135–195.
Moskwa K.
1961 *Wyniki konserwatorskich badań powierzchniowych w województwie rzeszowskim w 1961 roku*, „MSROA 1961", s. 43–46.
1962 *Konserwatorskie archeologiczne prace wykopaliskowe przeprowadzone w województwie rzeszowskim w 1962 roku*, „MSROA za rok 1962", 15–16.
1976 *Kultura łużycka w południowo-wschodniej Polsce*, Rzeszów.
Skowroński M.
1961 *Nowe odkrycia archeologiczne w roku 1961*, „Biuletyn Muzeum Regionalnego w Kolbuszowej", z. 1, s. 60–61.
Węgrzynowicz T.
1973 *Kultura łużycka na Mazowszu Wschodnim i Podlasiu*, „Mat. Star. i Wcz.", t. II, s. 13–18.
Zeylandowa M.
1963 *Osada kultury łużyckiej w Turbi, pow. Tarnobrzeg*, „MA", t. 4, s. 253–297.

Agnieszka Karnas

Siedlung der Tarnobrzeg- Gruppe in Ostrowy Tuszowskie, Kreis Kolbuszowa

Zusammenfassung

Der vorliegende Beitrag ist eine Bearbeitung der Quellenangaben, die während der Ausgrabungsarbeiten, 1962 von K. Moskwa gesammelt wurden. Man hat damals eine Fläche von 2,6 Ar erforscht, wobei man 9 Objekte (die Erdteileüberbleibsel der Wohnobjekte und Wirtschaftsgruben) und eine reiche Keramiksammlung (2335 Fragmente) freilegte. Die Lücken in der Dokumentation machen es leider unmöglich, das bewegliche Material mit den Objekten zu verbinden.

Die analysierte Fundstelle liegt auf der sandigen Anhöhe (Düne) namens „Dziglowa Góra", die im Flußtal von Jamnica lokalisiert ist. Das Gebiet gehört zur Hochebene Płaskowyż Kolbuszowski.

Die Keramik aus der Siedlung in Ostrowy Tuszowskie bildet eine einheitliche Sammlung, die typische für Tarnobrzeg- Gruppe technologische und stilistische Eigenschaften aufweist. Vorherrschend ist in dieser Sammlug die beidenseitig braune Keramik (80%), weiter gibt es Keramik mit der braunen Außenseite und schwarzen Innenseite (8,5%) und mit der schwarzen Außenseite und braunen Innenseite (8,1%). Die beidenseitig schwarze Keramik macht nur 1,7% aus. Hinsichtlich der Stilistik hat man folgende Formen ausgesondert: Töpfe (hauptsächlich eiförmige Töpfe mit der gerauhten Fläche, plastischer Verzierung und mit den Löchern unter dem Rand),halbkreisförmige und kegelige Schüsseln, Schüsseln – Becher auf hohen leeren Füßen, ein Schöpfbecher, vasenförmige Gefässe, Miniaturgefässe, Siebgefässe und eine zahlreiche Gruppe der flachen Teller sowie auch ein Wirtel. Augrund der Morphologie und der Verzierungsmotive der Keramik hat man festgestellt, dass die Siedlung in die jüngere Etappe der Phase III in der Entwicklung der Tarnobrzeg- Gruppe, d.h. in die Hallstattperiode D und frühe Laténe Zeit zu datieren ist.

Агнешка Карнас

Поселение тарнобжегской группы в Островах Тушовских, пов. Кольбушова

Резюме

Статья содержит анализ вещевого материала, полученного в ходе археологических раскопок, проводимых К.Москвой в 1962 году. В то время было исследовано 2,6 ара поверхности, где выявлены 9 объектов (остатки углубленных частей жилищных построек и хозяйственных ям) и объемная коллекция керамики (2335 фрагментов). Пробелы в документации, к сожалению, не позволяют рассматривать объекты в совокупности с вещевым материалом.

Анализируемый памятник расположен на песчаной возвышенности (дюне), называемой „Дзигльова гора", находящейся в долине речки Ямницы. Это территория Кольбушовского плато.

Керамика поселения в Островах Тушовских представляет собой однообразную совокупность с характерными для тарнобжегской группы техническими и стилистическими признаками. Доминирует (свыше 80%) керамика коричневая с обеих сторон, в следующей очередности выступает керамика с порверхностью извне коричневой, изнутри черной (8,5%) и черной извне и коричневой изнутри (8,1%). Лишь 1,7% составляет керамика черная с обех сторон. Согласно стилистике выделены: горшки (в основном, яйцевидные с шероховатой поверхностью, орнаментированные дырочками под венчиком и рельефным декором), полушарые и конические миски, миски-чаши на высоких полых ножках, кружки-ковши, вазообразные сосуды, миниатюрные посудинки, сосуды-цедилки и довольно обильно выступающие плоские тарелки и 1 пряслице. На основании орнаментации и морфологии керамики датировка поселения относится к позднему этапу фазы III развития тарнобжегской группы, т.е. ко времени гальштатского периода D и раннелатенскому периоду.